77. Številka. V Ljubljani, v četrtek, 4. aprila 1912. XLV. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen: celo leto . . . . . K 24·— pol leta . . . . . 12·— četrt leta . . . . . 6·— na mesec . . . . . 2·—

v upravništvu prejeman: celo leto . . . . . K 22·— pol leta . . . . . 11·— četrt leta . . . . . 5·50 na mesec . . . . . 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo). **telefon št. 34.**

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna" telefon št. 85.

„Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto . . . . . K 25·— pol leta . . . . . 13·— četrt leta . . . . . 6·50 na mesec . . . . . 2·30

za Nemčijo: celo leto . . . . . K 28·—

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto . . . . . K 30·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo). **telefon št. 85**

Absolutizem na Hrvaškem.

Zgodilo se je nekaj nečuvenega, nekaj takega, kar mora izzvati ogorčenje in obsodbo v vsej kulturni javnosti.

V času, **ko ni v Evropi nobene države, nobene dežele, kjer bi bil v veljavi absolutizem,** v tem času je ogrska vlada na čelu ji stari hrvaški krvnik grof Khuen-Hedervary **sistrala na Hrvaškem in v Slavoniji ustavo, odpravila vse ustavne svoboščine ter imenovala bana Slavka pl. Cuvaja za kraljevega komisarja z** najobsežnejšimi pooblastili.

Včerajšnji uradni list hrvaške vlade »Narodne Novine« namreč priobčuje to-ie cearjevo lastnoročno pismo:

»Štev. 1592. Pr.

Dragi pl. Cuvaj!

Na predlog mojega ogrskega ministra predsednika imenujem Vas s tem za svojega **kraljevskega poverjenika** v kraljevinah Hrvaški in Slavoniji.

Na Dunaju, dne 31. marca 1912.

Franjo Josip s. r.

Drag. grof Khuen-Héderváry s. r.«

Temu previšnjemu svojeročnemu pismu je dodan ta-le proglas novega kraljevskega komisarja:

»Proglašujem gornje previšnje imenovanje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva v splošno znanje in ravnanje. Ker se vsled te previšnje odločitve prirodno ustavlja vsako delovanje našega avtonomnega zakonodajalnega telesa, se s tem prekinjajo, oziroma ustavljajo vse predpriprave glede volitev saborskih poslancev.

Ker je s to previšnjo izredno odredbo dana popolna in neomejena odgovornost za celokupno avtonomno upravo zemlje nasproti sveti kroni v moje roke, pozivam zlasti vse oblasti, a tudi uradništvo, da izpolnjuje, zavedajoč se svoje prisege, svoj poklic z največjo točnostjo in vestnostjo.

Pričakujem poleg tega pri izpolnjevanju poverjene mi naloge izdatne podpore vseh onih lojalnih elementov, katerim je pri srcu napredek in procvit mile nam domovine v vsakem pogledu.

Nadejam se, da mi bo s pomočjo vseh onih činiteljev le mogoče izvršiti svojo nalogo.

Kjer bi pa v izvrševanju svoje naloge naletel na odpor proti svojim odredbam ali kadar bi dognal, da se za sodelovanje voljni in pripravljeni elementi v tem zavirajo s pretnjami, z ugrožavanjem varnosti osebe in imetka ali na drug način, potem bom vporabil vso oblast svojega položaja in vse one odredbe, ki so mi na razpolago kot kraljevskemu poverjeniku.

V Zagrebu, dne 3. aprila 1912.

Kraljevski poverjenik v kraljevinah Hrvaški in Slavoniji.

Slavko pl. Cuvaj l. r.«

Istočasno s tem proglasom je izdal komisar Cuvaj tudi dve naredbi, s katerima se uvaja **preventivna cenzura** za časopisje in s katerima se **razveljavlja zakon o zborovalnem pravu.**

Naredba o uvedbi preventivne cenzure za časopisje obsega med drugim te-le določbe:

Vsak tiskopis, brošura ali letak se mora predložiti redarstveni oblasti in se ne sme preje razširjati, dokler oblast ni dala za to dovoljenja. Odgovorni urednik, izdajatelj in založnik, ki se pregreši proti temu, se **kaznuje z zaporom do 14 dni in povrh z globo do 500 kron.**

Oblast ima glede **dnevnikov** izdati svojo odredbo **dve uri kasneje** ko se ji je list predložil, pri ostalih tiskopisih in časopisih v roku **24 ur,** pri brošurah pa v roku **3 dni.**

Opetovana pregrešitev proti tem predpisom ima za posledico, **da se dotična tiskarna oblastveno zapre.**

V zaplenjenih časopisih se ima v drugi izdaji **prazni prostor zaplenjene vsebine izpolniti z drugo vsebino in se ne sme pustiti bel.** Časopis se sme izdati samo **brez vsakega sledu, znaka ali pripombe, da je vsebina prvotnega izdanja zaplenjena in brez označbe »drugo izdanje«.** Tudi drugo izdanje je treba predložiti oblasti.

V roku od treh dni ima vsak časopis oblasti znova naznaniti odgovornega urednika, ki ima vse pogoje za tak organ v smislu § 10. t. z. List, ki tega ne stori, se — **zabrani.**

Vsak **dnevnik** mora tekom 3 dni položiti **varščino v znesku 5000 kron, vsak tednik 2000 K, vsak mesečnik pa 2000 K.** Od te varščine se odtegujejo globe. Ta varščina se ima takoj izpopolniti, čim pade pri **dnevniku** na 4000 K, pri **tedniku** na 2000 K, pri **mesečniku** pa na 1000 K.

Časopisi, ki se **ne bavijo s političnimi,** verskimi **in družabnimi** vprašanji, so prosti varščine, **zapadejo pa varščini v tistem trenotku, ko priobčijo kakršnikoli članek ali notico, nanašajočo se na ona vprašanja.**

Z drugo naredbo se **razveljavlja,** kakor smo že omenili, **zakon o zborovalnem pravu.**

Shodi, zborovanja in kakršnikoli sestanki so torej sedaj na Hrvaškem sploh prepovedani!

Dovoljeni so samo **zaupni sestanki v zaprtih prostorih,** a na teh sestankih se sme razpravljati samo o **stanovskih vprašanjih.**

A tudi za takšne sestanke mora dati dovoljenje poklicana oblast.

Na takšne sestanke se sme pozivati samo s **pismenimi vabili, prepovedano** pa je na takšna zborovanja vabiti **potom časopisov in letakov.**

Poleg že citiranih naredb je izdal komisar Cuvaj ukaz, da se ima uvesti **državna policija** v teh-le mestih: v **Osjeku, Senju, Bakru, Sisku, Petrinji, Koprivnici, Bjelovaru, Križevcih, Požegi, Brodu, Karlovcih in Petrovaradinu.**

Ogrska vlada je torej uveljavila na Hrvaškem **absolutizem** v času, ko je par dni prej ogrski ministrski predsednik grof Khuen Héderváry napisal in dal vladarju podpisati pismo, v katerem je čitati med drugim tudi to-le: »Za ves čas Moje vlade sem jaz po blagoslovljeni uvedbi ustavnega življenja skrbno bdel na tem, **da se očuva in ohrani zakon in ustavni red. Narod remoteno uživa vse svoje ustavne pravice . . . in niti od daleč mi ni prišlo na um, da bi posegal v te pravice ali da bi jih omejeval . . .«**

Ni prav nobenega dvoma, da je ogrski ministrski predsednik na brezvesten način zlorabil zaupanje krone ter pripravil vzvišeno osebo vladarjevo do tega, da je dala svoj »placet« odredbam, ki **so v diametralnem nasprotju z načeli, proglašenimi v previšnjem ročnem pismu z dne 30. marca.**

Dne **30. marca je dal** grof Khuen-Hedervary kroni podpisati manifest, v katerem se izrečno naglaša ». . . **niti od daleč mi ni prišlo na um, da bi posegal v ustavne pravice ali da bi jih omejeval«,** a dan **kasneje dne 31.** marca pa je dal isti kroni v podpis reskript, s katerim **se imenuje za kraljevskega komisarja** pl. Cuvaj in s katerim se **suspendirajo vse ustavne svoboščine na Hrvaškem.**

To postopanje ogrskega ministrskega predsednika je tembolj nezaslišno, ker je čisto jasno, da je grof Khuen-Hedervary v borbi med krono in madžarskim parlamentom izigral vzvišeno osebo vladarjevo proti lojalnemu in vsikdar zvestemu narodu hrvaškemu zgolj z namenom, da bi izzval na Hrvaškem nered in nemire ter s tem odvrnil pozornost merodajnih krogov od dogodkov na Madžarskem.

A še drug namen ima uvedba absolutizma na Hrvaškem.

Hrvaški narod je ves čas, odkar traja borba med krono in madžarskim parlamentom, zvesto vztrajal na strani krone, da se ima ugoditi vsem vojaškim zahtevam, in je ob času najtežjih kriz enodušno zastopal načelo, da se **morajo »vladarju ohraniti in očuvati nedotaknene vse njegove ustavne pravice.«**

In zato, ker se hrvaški narod ni postavil na stran onih, ki so hoteli omejiti vladarju njegovo, po ustavi mu zajamčene pravice, zato in prav zato se naj sedaj pokori Hrvaška s tem, da se ji odvzamejo **še zadnji sledovi ustavnih svobodščin.«**

Očitni rebeli proti vladarju — Madžari — sedaj triumfirajo, kaznujejo pa se zvesti Hrvati, ker so enodušno branili pravice vladarjeve proti tem rebelom!

Kakor l. 1848. Ali se ponavlja zgodovina?

Težki, usodepolni dnevi so napočili za Hrvaško. Ali se bo našel med hrvaškim narodom kdo, ki mu bo voditelj in rešitelj? Kje je drugi hrvaški Jelačić, ki bi napravil konec madžarskemu gospodstvu v deželah Zvonimirovih?

Bojimo se, da temu spasitelju še ni iztekla zibelka sredi naroda hrvaškega.

Toda morda je ta rešnik, ta nada mukotrpnega naroda hrvaškega že na potu od nekje drugod? Kdo ve, ako niso oči nekaterih hrvaških rodoljubov ne brezupno uprte v obližje prevzvišenega prestola?!

Ako pa ne bo nikogar, ki bi z močno roko razsekal gordijski vozel na Hrvaškem, se bojimo, da bi lahko zažarel nad hrvaško kraljevino dan krvave revolucije, ker »pritisnuto jače, sve to više skače.«

Deset let v Pragi.

31. maja 1912 poteče deset let, odkar se je ustanovilo v Pragi Slovensko akademično društvo »Ilirija«. Deset let — dolga doba bojev ni truda, a tudi velikih uspehov za naš mali narod slovenski.

Ona lepa misel o slovanski vzajemnosti, ki je dajala neustrašenim buditeljem vseh slovanskih narodov toliko svetega ognja, stopa od dne do dne na bolj realna tla. Slep bi moral biti, kdor bi ne videl velikega napredka, ki ga lahko zaznamuje zadnje desetletje slovanska misel. Vseslovanske gospodarske in umetniške razstave, slovanska zveza učiteljev, Zveza slovanskih časnikarjev, »Slovanska sokolska zveza« itd.: to so stvari, ki so prvi predpogoj za uresničenje tistega ideala, ki se imenuje slovanska vzajemnost. In pri tem ono važno spoznanje, da je vzajemno postopanje možno zidati le na vzajemnih interesih in da zato treba poznati te vzajemne interese. Brez medsebojnega poznavanja je vsako prijateljstvo le fraza, vsaka solidarnost iluzija! Resničnost teh besed nam potrjuje pred vsem dejstvo, da imata oba najzapadnejša slovanska naroda, Čehi in Slovenci najbolj podobne interese — stoletni boj za obstanek napram Nemcem —, da sta si pa zato tudi najtrdnejša prijatelja. Zato moramo pa z veseljem pozdravljati vsaki korak, ki ga storimo na poti medsebojnega spoznanja skupnih interesov, pozdravljati nastop onih slovenskih akademikov, ki se niso strašili ne daljave, ne šikane, ki jih je zato čakala v domovini, ampak so šli nevstrašeno v Prago izpopolnjevat svoje študije, one ustanovitelje sedaj že precej močne slovenske kolonije v Pragi, ki so spoznali rak - rano slovanske misli: popolno nepoznavanje vzajemnih interesov. Ta naša kolonija je predvsem važna zato, ker se njeni členi na čeških tleh ne morejo odtujiti bistvu svojega naroda, kakor se to zgodi na nemških univerzah; drugič zato, ker v Pragi bolje poznavajo ne le češkega, ampak tudi druge slovanske narode in njihove potrebe, kakor v nemških vseučiliščnih mestih. Tako bodo bivši praški akademiki tvorili

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Oče Walter so zresnili in so naočnike čisto vzdignili, da bi pogledali Duroyu natanko v obraz. Potem so dejali: »Gospod Duroy je gotovo originalnega duha. Ako hoče priti jutri k meni na pogovor, pa uredimo to stvar.« — Prenehal je, nato pa se je obrnil naravnost proti mlademu možu: »Toda napišite nam takoj nekaj fantastičnih člankov o Algiru. Pripovedujte svoje spomine in vpletite med nje prašanje o kolonizaciji, kakor prej-le. To je aktualno, zelo aktualno, in uverjen sem, da bo našim čitateljem jako ugajalo. Ampak požurite se! Prvi članek rabim za jutri ali pojutršnjem, dokler se razpravlja o zadevi v zbornici; to je vaba za občinstvo.«

Gospa Walter je pristavila s tisto resno ljubeznivostjo, ki jo je kazala v vsem, in ki je dajala njenim besedam znak milostne naklonjenosti: »In krasen naslov imate: Spomini afrikanskega chasseurja; ali ne, gospod Norbert?«

Stari poet, ki je dospel pozno do slave, je začetnike sovražil in se jim je bal. Odgovoril je suho:

»Izvrsten naslov, da, samo če bo vse drugo res ubrano, zakaj v tem tiči poglavitna težkoča: prava ubranost, to je tisto, kar imenujemo v muziki ton.«

Gospa Forestier je objela Duroya s pokroviteljskim, smehljajočim se pogledom, kakor da mu hoče zatrditi: »Jaz poznam te stvari in vem, da se ti posreči.« Gospa Marelle se je bila obrnila večkrat proti njemu in demant na njenem ušesu je neprestano trepetal, kakor da se hoče drobna kapljica vode utrniti in kaniti od nitke.

Njena hčeka se ni genila, držala se je resno in nagibala glavo nad krožnik.

A sluga je hodil okoli mize in je točil v sinje čaše Johannisberžana; in Forestier je napil gospodu Walterju: »Dolgo nam uspevala »Vie française!«

Vsa družba se je klanjala proti šefu, ki se je smehljal, in Duroy, omamljen od zmagoslavja, je zvrnil ves kozarec. Cel sod bi bil pravtako izpraznil, se mu je zdelo; vola bi bil pojedel, leva zadavil. V svojih udih je čutil nadčloveško silo, v svojem duhu neukrotno odločnost in neizmerno upanje. Sedaj je bil med temi ljudmi doma; vsidral se je, priboril si je mesto sredi njih. Z novo gotovostjo je upiral poglede v ta lica, in prvikrat si je upal ogovoriti svojo sosedo:

»Gospa, vi imate najlepše uhane, kar sem jih kedaj videl.«

Smehljaje se je okrenila proti njemu: »To sem si jaz sama izmislila, obesiti demante tako, kar na nitko. Človek bi res dejal, da je rosa, ali ne?«

Zamomljal je, zmeden vsled svoje predrznosti in v strahu, da ne blekne kaj bedastega:

»Dražestno . . . Ampak na takem ušesu dobi še le pravo veljavo.«

Ona se mu je zahvalila s pogledom, z enim tistih žarnih ženskih pogledov, ki prodirajo do srca.

In ko je obrnil glavo, je srečal zopet oči gospe Forestier, še vedno dobrohotne, a zdelo se mu je, da je zapazil v njih živahnejšo veselost, nekaj porednega in podžigajočega.

Moški so govorili sedaj vsi vprek, s kretnjami in glasno; pretresali so veliki načrt mestne železnice. Tvarina je bila izčrpana šele proti koncu deserta, zakaj vsak je imel premnogo povedati o počasnosti prometnih zvez v Parizu, o nepriličnosti tramvajev, neokretnosti omnibusov in neuljudnosti izvoščkov.

Naposled so odšli iz obednice na kavo. Duroy je ponudil za šalo deklici roko. Ona se mu je resno zahvalila in se vzpela na prste, da je položila roko svojemu spremljevalcu na laket.

Ko je stopil v salon, se mu je zopet zazdelo, kakor da je prišel v cvetličnjak. Velike palme so razprostirale svoje gibke liste po vseh štirih kotih, vstajale do stropa, tam pa se uvijale navzdol kakor curki vodometa.

Dva kavčukovca, na vsaki strani kamina eden, okrogla, kakor stebra, sta iztezala drugi preko drugega svoje dolge, temnozelene liste, dva neznana mu grmička, okrogla in v samem cvetju, eden ves rožnat, eden ves bel, ki sta stala na klavirju, sta imela podobo umetnih rastlin; tako neverjetna sta bila, prelepa, da bi bila resnična.

Zrak je bil svež in prepojen z lahnim, milim vonjem, ki ga ne bi utegnil označiti, ki mu ne veš imena.

In mladi mož, ki se je imel že bolj v oblasti, si je sobo pozorno ogledoval. Velika ni bila; nič ni vabilo pogleda razven tistih dveh grmičev; nobena živa barva ni bila v oči; a človek se je počutil tukaj domačega, mirno in vdobno se mu je zdelo; to varno zavetje ti je ugajalo, ker te je obkrožalo kakor bi te božalo.

Stene so bile opete s starinskim blagom obledele vijolične barve, posutim s cvetkami od žolte svile, ki so bile majhne, kakor muhe.

Portijere od sivo-modrega vojaškega sukna, kamor je bilo uvezenih nekaj nageljnov z rdečo svilo, so se spuščale preko vrat; in sedeži vseh oblik in vsake velikosti, razstavljeni brez reda vsepovsod, zofe, mogočni, pa tudi majhni naslanjači, okrogli stolčki in podnožniki — vse prevlečeno s svilo okusa Louis XVI. ali z lepim utrechtskim žametom z granatno risbo na zeleni osnovi.

»Izvolite kave, gospod Duroy?«

In gospa Foestier mu je podala polno skodelico, s tistim prijaznim nasmehom, ki ji kar ni hotel z ustnic.

»Rad, gospa, hvala lepa.«

Vzel je skodelico, in ko se je boječe sklonil, da bi si iznél s srebrnimi kleščicami sladkorja iz sladkornice, ki jo je držala deklica, mu je šepnila mlada žena:

»Podvorite vendar gospe Walterjevi.«

Nato se je oddaljila, predno je utegnil odgovoriti samo besedo.

Najprej je izpil kavo, ki se je bal, da je ne razlije po preprogi; potem, ko se je čutil nekoliko svobodnejšega, se je poskušal kako približati ženi svojega novega predstojnika in začeti razgovor.

Kar zapazi, da drži prazno skledico v roki; in ker je bila daleč od mize, ni vedela, kam bi jo postavila. Pohitel je proti nji.

»Dovolite, gospa.«

»Hvala, gospod.«

(Dalje prihodnjič.)

ono jedro, ki bo poznalo, kaj je na slovanski misli zdravega in izvedljivega ni kaj iluzornega.

Velikanko delo pa je izvršilo slovensko dijaštvo, ki je odšlo iz Prage, na polju narodno - gospodarskega zbližanja med Čehi in Slovenci. Slovenski narod ima malo lastnega kapitala, rima lastnih tovaren, naša trgovina je navezana na druge močnejše narode. Pred 15 leti je le malo čeških tovaren importiralo v naše kraje, kapitala češkega ni bilo med našim narodom, pred 10 leti započeto delo pa je obrodilo uspeh. Otresli smo se, če ne že povsod, pa vsaj v glavnem, nemških tovaren in nadomestili smo nemški kapital s češkim. **Rešitev vsakega naroda teži na gospodarsko polje, v našo korist moramo želeti, da se češki kapital na jugu ukorenini, ker se nam potem ni bati podjarmljenja od strani Nemcev.** —

V maju hočemo obhajati v Pragi sicer mal, pa vendar pomemben praznik. —

Desetletnico najstarejšega slovenskega praškega akademičnega društva »Ilirija«.

Ne bi nadlegoval javnosti s poročilom o desetletnem delovanju društva, ali ker odseva v njem vse slovensko dijaško življenje v Pragi, ki morda vendar zanima tega ali onega, povzamem glavne točke:

Kakor razkropljena čreda ovac se morajo potikati slovenski dijaki širom tujega sveta, ako hočejo izpopolniti svoje študije z visokošolsko znanostjo in izobrazbo. Velika masa slovenskega dijaštva je hitela v geografično mnogo nam bližji Gradec ali Dunaj, in le tu in tam se je izgubil kak izletnik v kulturno vsekakor mnogo sorodnejšo nam Prago. — Dočim so si ustanovali Slovenci tam že pred desetletji svoja ognjišča, se takrat v Pragi na kaj podobnega niti misliti ni moglo. Šele leta 1899 se je ustanovil v področju srbskega akad. društva »Šumadije«, »Slovenski klub«, ki se je preselil kmalu v »Akademicko čitárno« in nato v »Akademicky čtenářský spolek«. Ali število slovenskih akademikov v Pragi je rastlo od leta do leta in tako se je moglo misliti na samostojno slovensko akad. društvo, misel, ki se je uresničila 31. maja 1902 z ustanovitvijo »Ilirije«. Namen društva je bil izražen v točkah društvenih pravil 1. biti središče znanstvenega in družabnega življenja praških Slovencev, 2. razširjati obče duševno izobrazbo, 3. skrbeti za gmotno podporo članov in 4. **društvo navaja člane k praktičnem izvrševanju slovanske vzajemnosti. V to svrho goji sistematične stike z vsemi Slovani, v prvi vrsti s Čehi ter proučava njih gospodarske, kulturne in politične odnošaje.**

Da je skušalo naše društvo vestno zpolnjevati stavljeno si nalogo, je videti že iz tega, da je imelo tekom 10 let 96 občnih zborov in 285 društvenih sej. Tudi posamezne točke je izvrševalo društvo jako vestno, društvo je, kakor znano, priredilo celo vrsto veselic, ki so vse uspele jako častno, prirejalo je predavanja v informacijo češkim gostom, člani so prirejali izlete v različne češke tovarne, v češka mesta in sodelovali so pri vseh vseslovanskih prireditvah v Pragi. Razven tega si je društvo nabavilo knjižnico, ki šteje danes okoli 921 zvezkov, v društvene prostore je prihajalo 108 jugoslovanskih in 32 češko - slovanskih časopisov. Pridno so delovali tudi naši različni klubi, med katerimi omenjam »Klub slovenskih tehnikov«, ki se je pozneje pretvoril v lastno društvo in pa lansko ustanovljeni »Klub slovenskih farmacevtov«, ki se je tudi vrgel na polje narodno - gospodarskega zbližanja s Čehi. Iz našega društva je izšla misel za ustanovitev »Akademičnega krožka češke podružnice slovenskega planinskega društva«, naši člani so bili, ki so ustanovili prvi slovenski narodni kolek.

Veliko je pridobil slovenski narod s tem, da so se naši člani zanimali za češko sokolstvo, proučevali veliko organizacijo Češkega Sokola in jo praktično uvedli pri nas. S svojo vstrajnostjo so si pridobili priznanje in simpatije praškega »Sokola«, s katerim stojimo danes v prisrčnih stikih, tako, da imamo danes v Pragi »Slovenski sokolski odsek«. — Kakor sinovi slovenskega naroda pa smo vedeli ceniti tudi zasluge raznih odličnih mož, ki so si jih stekli, bodi za naš narod, ali pa za uresničenje slovanske ideje sploh. In tako si je društvo izvolilo častne člane: pokojnega **Jana Lera**, g. drž. posl. **Hraskega**, g. prof. **Chodounskega**, gosp. prof. **Stritarja** in našega velikega zaslуženega moža g. ravnatelja in bivšega ljubljanskega župana **Ivana Hribarja**. — Nič manje se ni zavedalo društvo tretje točke svojega programa. Ustanovilo si je podporni fond za svoje člane, založilo v njega prve kolke in razglednice in tako postalo mati podpornih fondov drugih akad. društev. Razven tega je z jekleno vstrajnostjo pridobivalo podpornike za »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi.«

Veliko se je ruvalo tudi proti naši »Ilirije«. Naše društvo so nekateri elementi hoteli uničiti, a vse zastoni. Narodni — radikalci so že leta 1904 na vsak način hoteli zatreti »Ilirijo«, a ni se jim posrečilo. Zvesti smo ostali svojim tradicijam, bojevali se bodemo še vnaprej za naše ideje. »Ilirija« je vezala in veže vse pripadnike naših svobodomiselnih strank, vezala je člane društva ideja skupnosti in svobodomiselnosti, ki vpošteva tudi tuje nazore, čeprav so različni v bistvu, ne da bi jih hotela zakriti z istim skupnim imenom; **veže nas skupna misel, da hočemo vsi dobro svojemu narodu!** Ta misel nas je družila doslej, ta nas bo vodila tudi poslej.

S posebnim veseljem pa mi je potreba zaznamovati korak, ki ga je storila »Ilirija« pred petimi leti s tem, da je skupno z vsemi jugoslovanskimi društvi (razven narodno-radikalnega društva »Adrije«) si najela skupno stanovanje, ki je postal nov resen faktor za uresničenje jugoslovanske ideje.

S ponosom gledamo na svojo desetletnico, na dobo, ki je rodila rešetvilo krasnih idej. S ponosom gledamo še tembolj, ker vidimo po preteku deset let dozorovati najlepši sad svojega stremljenja, uresničenje češko - slovenske vzajemnosti na gospodarskem, političnem in kulturnem polju. Skrbeli bomo, da ta ideja ne ostane samo med akademičnimi izobraženci, ampak zanesti jo hočemo v vsako vas naše domovine.

Dolžnost moja na je, da na tem javnem mestu izrazim, kot predsednik prvega slovenskega akademičnega društva v Pragi, v imenu vseh sedanjih članov »Ilirije« in v imenu vseh svojih bivših kolegov, ki že delujejo med našim narodom, zahvalo narodu češkemu. Slovensko dijaštvo je prišlo v Prago, kjer ima doseči **svoj najvišji ideal — uresničenje slovenske almae matris. Med nami, akademično mladino, kakor tudi med najširšo maso našega naroda, pa bodo ostale v neizbrisnem spominu zlate besede, ki jih je spregovoril naš ljubljeni in od nas spoštovani magnificenca dvorni rada rektor dr. Čelakovsky dne 30. novembra 1911: »Obljubljamo vam, da bomo delovali za to, da postane naša češka univerza tudi mati bodoče slovenske univerze«. Vemo dobro, da smo prisiljeni radi naših razmer, še dalje časa uživati gostoljubnost, darežljivost in naklonjenost češkega občinstva v Pragi, — a narodu češkemu ne bo izostala čez leto dni zahvala od strani celega naroda slovenskega. — Našo desetletnico hočemo proslaviti v prospeh ubogih slovenskih dijakov in v korist naše šolske družbe. Ob tej priliki bodemo zopet poprosili pomoči in podpore pri vas, ki ste nam skozi 10 let pomagali, ob tej priliki se bodemo vsi spominjali na celokupni narod češki, ki je v tem desetletju storil našemu narodu slovenskemu toliko dobrega.**

Zakaj je na Hrvaškem uveden absolutizem?

V Zagrebu, dne 3. aprila.

Uvedbo izjemnega stanja, to je absolutizma, utemeljuje uradni list hrvatske vlade »Narodne Novine« tako-le:

»V zadnjem času je nastala evolucija v nekaterih naših političnih strankah, ki namerava z ozirom na geslo, pod katerim so te stranke hotele stopiti v predstoječo volilno borbo, in z ozirom na program, ki so si ga sestavile že v naprej za svoje bodoče složno delovanje v saboru, poseči v državnopravno razmerje, ki obstoji že več kakor 800 let med kraljevino Ogrsko in kraljevinami Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo. Stranki samreč, ki že od l. 1894 stoji na temelju negacije naše nerazdružljive državnopravne skupnosti s kraljevino Ogrsko, (Ta stranka je hrvatska stranka prava. Opomba uredništva.) se je posrečilo v svojo kolo pritegniti tudi stranko, katere eden del že od l. 1906, drugi del pa od l. 1910 priznava ogrsko - hrvatko narodbo za temelj svojega političnega delovanja. (Ta stranka je hrvatsko - srbska koalicija. Opomba uredništva.)

To dejstvo in obitna tendenca tega kompromisa, da se na Hrvatskem onemogoči vsak nagodbeni režim in ustanovitev vsake tako na zgoraj kakor na zdolaj iskrene nagodbene stranke, ki bi v življenskem interesu vzdrževala z našim drugim kompasciscentom dobre medsebojne odnošaje, mogla bi dovesti do tega, da bi se četudi samo z ene strani omajali sicer neporušljivi temelji naše državnopravne nerazdružljive skupnosti s posestreno kraljevino Ogrsko.

Ni dvomba, da bi bila posledica takega stanja ta, da bi v deželi zastalo vsako nadaljno realno delovanje in vsako stremljenje za uspešen razvitek kulturnega in materijalnega blagostanja naše očetnjave, ki ima prav v nerazdružljivi skupnosti z Ogrsko svoj edini sigurni izvor in svoje najmočnejše oporišče.«

Kakor se vidi, bi komisar Čuvaj ta dolgovezna utemeljevanja o potrebi uvedbe absolutizma na Hrvatskem nadomestil s kratkim latinskim stavkom: »Extra Hungarian non est vita et si est vita, non est ita«! Da, izven Madžarske ni — življenja!

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 3. aprila.

Ogrski državni zbor je končal debato o kraljevem lastnoročnem pismu.

Ministrski predsednik je naglašal, da je ogrska vlada le pod pritiskom zadnjih dogodkov prevzela nalogo ščititi kraljevo lastnoročno pismo. Dejstvo, da ni mogoče popolnoma uveljaviti ustavo, se je razvilo samo iz tega, ker opozicija že desetletja ruje. Le tedaj je mogoče rešiti v prvi vrsti volilno reformo, če to zahteva narod, ker bi morala potem vlada apelirati na narod. Tudi k temu je vlada pripravljena. Ministrski predsednik želi, da reši zbornica kakor hitro mogoče brambno reformo, da more nato rešiti tudi volilno reformo. Ministrski predsednik nato konstatira, da zunanji minister v nobenem oziru ni vplival na notranje zadeve, ravno tako malo, kakor avstrijski ministrski predsednik. Nastop vlade je bil tudi v parlamentarnem oziru popolnoma pravilen. Vlada prevzema vso odgovornost za izid krize. Ministrski predsednik stopa lahko z mirno vestjo pred zbornico, prepričan, da je služil kralju in domovini.

Pri glasovanju o Kossuthovem predlogu je bil ta z veliko večino odklonjen. Za odklonitev je glasovala Kossuthova, Justhova in ljudska stranka.

Nato je bilo cesarjevo lastnoročno pismo soglasno sprejeto. Prihodnja seja 12. aprila. Na dnevnem redu je nadaljevanje debate o brambni reformi.

Koncem seje je interpeliral grof Božidar Batthyanyi v zadevi hrvaške politike in prosil ministrskega predsednika, da informira zbornico o korakih, ki jih hoče storiti. Eno je gotovo. Nagodbene zakone je treba pod vsakim pogojem respektirati. Govornik se je spodtikal nad tem, da imajo v Bosni hrvaški elementi v upravi prvo besedo, ker se razvijajo iz tega trialistične tendence ki jih baje podpirajo na Dunaju. Ob zadnji uri je treba napraviti temu trialističnemu gibanju konec v interesu ogrskega naroda in dinastije.

Ogrska zbornica je končala tedaj svoje predvelikonočno zasedanje z grožnjo Khuena, da bo »apeliral na narod,« če Justhova stranka ne bo odnehala od svoje zahteve, da imej volilna reforma prednost pred brambno reformo. Opozicija je sprejela naznanilo novih volitev sicer na znanje, vendar pa ploskanje ni bilo zelo odkritosrčno in je bolj ironiralo to naznanilo, kakor pa, da bi bilo izraz resničnih čuvstev. V krogih Kossuthove stranke se pripravljajo na boj za kratko delegacijsko zasedadanje. Poslanec Desy je izjavil, da se bo borila Kossuthova stranka proti ministru Auffenbergu s tem, da bo prebrala govor grofa Tisze v klubu delavne stranke. Pričakovati je tedaj da se Khuenu vendar ne bo posrečilo napraviti v zbornici mir in jo spraviti k resnemu delu, zato so vesti zelo verjetne, da bo po veliki noči zbornica razpuščena.

Italijansko - turška vojna.

Rim, 3. aprila.

»Agenzia Stephani poroča iz Tobruka: Sovražnik je skušal tudi danes ovirati delo pri novih utrdbah, vendar se je moral pa umakniti. Tu nismo imeli nikakih izgub.

Poslanec de Felice poroča listu »Messaggero«, da je dom Jaime burbonski povedal nekemu prijatelju v Tunisu, da imajo baje Turki v Zuari kakih 20.000 mož. Artilerije sicer nimajo, vendar so pa dobro utrjeni in hočejo čakati napada v svoji sedanji poziciji.

Štajersko.

Iz celjske okolice nam pišejo: V ljubljanskem »Dnevu« čitam na mestu kjer se običajno priobčujejo uredniške notice, kritiko županskih volitev v celjski okolici ki je, najmilejše povedano, jako malo umestna in sloni na popolnem nepoznanju razmer. Pisec je gotovo posnel po poročilih o županskih volitvah, ki sta jih priobčila »Slovenec« in »Tagespost«. Neresnično je, da bi Slovenci dobili okoliško občino še le sedaj v roke; imajo jo v rokah že več ko 25 let in so jo letos obdržali le vsled požrtvovalnega dela dr. Hrašovca, dr. Božiča in drugih neklerikalnih Slovencev. Klerikalci so se dali le lepo voliti, za volilno delo in volilne stroške se niso niti trohico brigali. Zato je bilo že težavno pregovoriti ljudi, da volijo dr. Benkoviča, ki doslej ni za Celjsko okolico ganil niti z mazincem v narodnostnem in gospodarskem oziru. Da bi si pridobil volilno pravico je naznanil v okolici — branjarijo s sadjem od katere fingirane obrti plačuje malenkosten davek. Sedaj pa hoče v občini komandirati! Obdržati v takih razmerah skupnost in trdno disciplino med volilci, ni lahko; veliko lažje se seveda o njej piše in zabavlja na varnem na tiste, ki delajo. Sušnikova kandidatura je nekaj vsiljenega; kajti v Celjski okolici je mnogo vplivnejših mož, domačinov, ki so že dolga leta delali pri občini in ki niso za županstvo kandidirali za to, ker so čisto pravilno sodili, da je treba v sedanjih težkih razmerah na čelu občine izvanredno energičnega in v občinskih poslih izurjenega moža. Ni se torej šlo pri dr. Božičevi kandidaturi toliko za zmago naprednjaka, kakor za zmago najprimernejšega kandidata. Ravno tako je »Dan« popolnoma po »Slovencu« zavil volitev občinskega svetovalstva. Za dr. Ambrožičev predlog, naj se volita iz vsakega razreda po dva odbornika, so glasovali vsi slovensk občinski odborniki, torej naprednjaki kakor klerikalci. Očitati torej samo naprednjakom, kakor da bi oni pripomogli dvema Nemcema v občinsko svetovalstvo, je perfidija prve vrste! Ravno tako je perfidija pisariti, da so naprednjaki storili to zato, da bi dobili 4 napredne občinske svetovalce. Poglejmo: izvoljeni so bili gg. dr. Božič, Fazarinc, Confidenti in Gologranc. Prva dva sta res naprednjaka slednja dva pa, kolikor je nam znano, konservativna Slovenca, ki ju doslej ni nikdo videl v naprednih vrstah. Sicer pa za glasovanje za dr. Ambrožičev predlog niso bili merodajni strankarski ali narodnostni, temveč docela stvarni, za občinski blagor merodajni oziri, ki so nagnili vse slovenske občinske zastopnike razun dveh, da so glasovali pro. Po tem predlogu in sklepu

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Peti del.

(Dalje.)

»Saksonec Rudolf gre vedno s tistim, kdor več ponudi,« je rekel razbojnik in se je namrdnil. »Vi ste mi dali zlata in jaz sem hotel vašega sovražnika ubiti; vaš sovražnik me je premagal in mi je daroval življenje. Življenje je pa več vredno kakor zlato.«

»Torej priznavate - li svoje hudodelstvo, gospodje? Vi molčite? Vi ste nemi? Kje je vaša dovtipnost, Savelli? Kje je vaš ponos, Orlando di Orsini? Gianni Colonna — kam je prešlo vaše viteštvo?«

»O,« je nadaljeval Rienzi strastnogrenko, »o, gospodje, kaj vas ne more nič sprijazniti — ne z menoj, pač pa z Rimom? Kako zločinstvo sem storil vam in vašim tovarišem. Pregnal sem razbojnike, take ljudi, kakor je vaš obtožitelj — podrl trdnjave — izdal nepristranske postave — kateri mož, ki je izšel iz ljudstva, je že kdaj v kaki revoluciji na Italijanskem tako krotil razbrzdanost, kakor jaz? Niti vinar ni bil vzet z drzno silo iz vaših skrinj, zasebno sovraštvo ni skrivilo niti enega lasa na vaših glavah. Vi, Giovanni Colonna, ste bili obsipani s častmi in povelistvo nad armado vam je bilo poverjeno; vi, Alfonzo di Franginani ste bili obdarovani z novimi predpravicami — ali se je tribun spominjal le enega razžaljenja, ki jih je moral kot plebejec od vas prenašati? Pritožujete se, da sem ponosen; ali je moja krivda, da ste se priplazili k meni in se uklonili moji moči — laskanje na jezikih in strup v srcih? Jaz vas nisem razžalil — naj svet izve, da ste z napadom na mojo osebo napadli svobodo, pravico, postavo, red, obnovljeno veljavo in obnovljene pravice Rima! Proti tem je bilo naperjeno vaše nepošteno stremljenje, ne proti mojemu slabemu telesu. Premagani ste bili. Za storjeno razžaljenje državnega veličanstva morate vsi, zločinci in žrtve, umreti.«

Po teh besedah, izrečenih z dostojanstvom, vrednim najznamenitejšega duha starega mesta, je odšel Rienzi majestetično iz sobe v sodno dvorano.

Vso noč so ostali zarotniki v sobi. Duri so bile zaklenjene in zastražene. Tudi mize, obložene z jedmi in pijačami, niso odstranili. Sijaj namizja je delal čudno nasprotje obupanju gostov. Ti strahopetni zločinci so bili popolnoma potrti, le stari Colonna je ostal zvest svojemu razburljivemu zapovedovalnemu značaju. Hodil je po sobi gor in dol kakor lev v kletki in glasno grozil z maščevanjem. Tolkel je s pestmi po vratih, zahteval, da ga izpuste in obetal, da ga osveti papež.

Počasi se je začelo daniti. Ko je izginila zadnja zvezda na melanholičnem obzorju in so si zarotniki pri medlem jutranjem svitu pogledali drug drugemu v obraz, je zapel veliki zvon na Kapitolu; spoznali so smrt oznanjujočo zvonenje. Na to so se odprla vrata in temna, strašna skupina frančiškanov je stopila v sobo; za vsakega barona eden. Zarotniki so se jih tako prestrašili, da še govoriti niso mogli. Izgubivši vsako upanje, so se naposled približali svojim izpovednikom. Ko pa se je Štefanu namenjeni menih približal strastnemu možu, je ta nestrpno odmahnil z roko.

»Nikar me ne nadleguj! Nikar me ne nadleguj!«

»Ali, sin moj, pripravi se na strašno uro.«

»Sin tvoj, da,« je dejal baron. »Tako sem star, da bi bil lahko tvoj stari oče! Sicer pa povej tistemu, ki te je poslal, da na smrt nisem pripravljen in se nanjo tudi nečem pripraviti. Jaz hočem še kakih dvajset let ali še dlje živeti, če si nisem s prehlajenjem v ti prokleti noči nakopal smrt.«

Ravno tedaj se je začelo tako kričanje, kakor da bi se podiral Kapitol. Množica pred palačo je tulila.

»Smrt zarotnikom! Smrt! Smrt!«

Med tem tuljenjem je prišel tribun iz sobe, v katero se je bil zaklenil s svojo ženo in s svojo sestro. Plemenito mišljenje ene, solze in bolesti druge, ki je že videla uničeno celo hišo njenega zaročenca, so vplivale na njegovo sicer strogo in pravično ali krvoprelitju nasprotno čustvovanje.

Z mirnim čelom in skoro veselimi pogledi je stopil med sodnike, sedeče še za mizo.

»Pandulfo di Guido,« je rekel, »vi imate prav. Govorili ste kot pameten mož in patrijot rekoč, da bi četudi zasluženo obglavljenje najplemenitejših rimskih mož spravilo državo v nevarnost, omadeževalo neizbrisno naš škrlat in združilo proti nam vse plemstvo Italije.«

»To je bilo moje mnenje tribun, dasi je sodišče drugače odločilo.«

»Poslušajte kričanje ljudstva: besnosti teh poštenjakov ne morete ukrotiti,« je rekel demagog Baroncelli.

Mnogi zborovalcev so mu mrmraje pritrjevali.

»Prijatelji,« je dejal tribun s slovesno resnobo, »ne pustite, da bi zanamci govorili: svoboda je bila krvoločna. Posnemajmo izgled usmiljenosti našega Izveličarja. Zmagali smo — odpustimo; rešeni smo — bodimo prizanesljivi!«

Pandulfo in drugi, ki so bili za zmerno politiko, so tribuna podpirali. Po kratkem, a živahnem razpravljanju je zmagal Rienzijev vpliv in smrtna obsodba je bila, a le z majhno večino glasov preklicana.

»In zdaj,« je rekel Rienzi, pustite, da bomo še več kakor pravični, dajte, da bomo plemeniti. Recite — in sicer neustrašeno — ali misli kdo med vami, da sem bil prestrog in preponosen s temi upornimi značaji? Z vaših čel čitam odgovor. Bil sem to! Ali misli kdo, da je ta moja napaka izzvala njih črno osveto? Ali misli kdo, da imajo kakor mi čut za dobroto, da jih plemenitost pomiri in da jih ukroti in razoroži tako maščevanje, kakršno predpisuje kristijanska vera?«

»Človeška natura,« je po kratkem molku rekel Pandulfo, »je taka, da vam ti grešni ljudje, ki se jim je njih hudodelstvo popolnoma dokazalo, ne bodo drugič stregli po življenju, če jih zdaj pomilostite.«

»Zdi se mi,« je menil Rienzi, »da moramo še več storiti, ne le jih pomilostiti. Če prvi veliki cezar kakega sovražnika ni uničil, ga je skušal premeniti v svojega prijatelja — —«

»In je tak poskus plačal s svojim življenjem,« se je hitro oglasil Baroncelli.

Rienzi se je zganil in je prebledel.

»Če hočete te ničvredne jetnike rešiti, potem le ne čakajte, da ne postane ljudska besnost neukrotljiva,« je zasušljal Pandulfo tribunu.

Rienzi je dvignil glavo.

(Dalje prihodnjič.)

sta se torej morala voliti iz prvega razreda dva svetovalca. Če tega nekateri klerikalci niso storili, je stvar okusa in politike, ki nam več škoduje ko koristi. Gospodom pri »Dnevu« bi bilo pripročati, da se poduče na licu mesta v razmerah in potem šele očitali kot naprednjaki naprednjakom perfidijo in protinarodno postopanje. Do tega se ni povspel namreč niti — »Slovenec« in je zato »Dnevova« notica toliko bolj graje in obsodbe vredna.

Iz Mozirja nam pišejo to-le zgodbico: V pretečenem mesecu smo imeli pri nas misijon. Neki menih se je opoldne tako nasrkal župnikovega vina, da je šel popoldne sladko ginjen v spovednico. Slučaj mu prinese »v delo« zelo velikega grešnika, ki že več let ni bil pri spovedi in tudi ob nedeljah in praznikih ni hodil v cerkev. Menih ga je togotno izpraševal, zakaj tako greši. Grešnik mu je mirno povedal, da mu kot vajencu mojster v nemškem mestu tega ni dovolil. Tedaj se je pobožni menih menda spozabil in rekel: »Ti si ravno tak falot kakor moj najstarejši sin!« Tableau! — »Slovenski Gospodar« in »Straža« bodeta gotovo pisala da to ni res. Zato pa naznanjamo, da je dotičnemu menihu ime spovedanca v našem uredništvu na razpolago.

Od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah. (Aprilova šala lenarčkih nemškutarjev.) S pomočjo »Südmarke« in ptujske hranilnice je ustanovil tukaj pred kratkim neki Franc Senekovič »Prvi lenarčki pogrebni zavod«. Ker ne gre več dobro kupčija z živimi hočejo naši nemškutarji poskusiti z mrtvimi. Pa tudi — pri teh gre slabo. Že več ko dva meseca so mirovali lepi konji, novi mrtvaški voz, katafalki in drugo. A prišel je ponedeljek in — »Prvi lenarčki pogrebni zavod« se je prvič pokazal. Strmeči Lenarčani so imeli prvič priliko opazovati spretno roko Senekovičevo. Liki generalu je z daleč donečim glasom ukazoval svojim podložnim, kako naj naložijo priprave za katafalk, rakev itd. Ni trajalo četrt ure in že sta tekla urna konjiča s težko obloženim vozom in svojim gospodarjem proti sredini trga. Za vozom pa sta letela dva fanta z lepo posrebrenimi svečniki. Ljudje so stali pred hišami in se pogovarjali o nagli smrti Nemca Sch. Naenkrat pa je motilo resno veličanstvo trenutka huronsko vpitje in smeh tržana K. Aubla: »Senekovič, danes je 1. april, Franel, ha, ha!« Par sekund je bil ubogi pogrebšček ves okamnel. Potem pa je s primerno kletvico obrnil, ker je izprevidel, da je postal žrtev neslane aprilske šale. »Umrlemu« Sch. še želimo dolgega življenja in mnogo veselja nad rahločutnimi njegovimi somišljeniki.

Iz Polzela. V nedeljo 31. marca se je vršil na Polzeli občni zbor Ciril-Metodove podružnice, ki je bil dobro obiskan tudi po sosedih iz Braslovč, Št. Andreja in Št. Petra. Govoril je tudi potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe gosp. Iv. Prekoršek, ki je spodbujal podružničarje k vstrajnemu narodnoobrambnemu delu ter dal zanj potrebne nasvete. Gmotno stoji podružnica dobro ter je imela zadnja leta za naše skromne in v narodnem oziru težke razmere velik denarni promet. Malo je članov, a njih delo je vendar pridobilo podružnici 229 K 7 vin. dohodkov. Plačala je podružnica že en obrambni kamen Ciril-Metodove družbe, drugega ima pa že do tri četrtine zbranega. — V odbor so bili izvoljeni: Predsednik: g. Juli Žigan, trgovec; namestnik: gosp. Ant. Farčnik, nadučitelj; tajnik: gosp. Radivoj Tušák, učitelj; blagajnik: gosp. Josip Cizelj, trgovec; drugi odborniki: gdčna. Anica Lipovec, poštna ekspedijentinja; Tila Tušák, učiteljeva soproga; Tonče Farčnik, jurist, in Josip Repič, mizar. Delegatom za glavno skupščino gosp. Dinko Cizel, trgovski sotrudnik. Nov ustanovnik je postal gosp. Juli Žigan, trgovec. Za Polzelo je nujno potrebno, da se število Cirilmetodarjev podesetori!

Koroško.

Ljubljanski kaznenec prijet. Dne 19. februarja t. l. je pobegnil iz ljubljanske prisilne delavnice neki Peter Lindner, ki se je vlačil že po Italiji in Nemčiji in si nabral precejšen koš raznih kazni. Lindner je silno predrzen in nasilen človek. Sedaj se je klatil po Koroškem. Neki orožnik ga je srečal na Vrezah, spoznal ga je in aretiral. Lindner je hotel orožniku uiti, toda ta ga je vjel s pomočjo vaščanov na nekem travniku zunaj vasi.

Stavka dimnikarjev v Celovcu. Stavka se še vedno nadaljuje. Stavkujoči pomočniki nikakor ne odnehajo od svojih zahtev, gospodarji pa se ne vdajo. Nekaj pomočnikov je v delu. Prišlo je že do spopadov med stavkujočimi in stavokazi, ki pa niso imeli resnejših posledic, kot neprilike pri sodišču.

Vlom. Pri Gospe sveti so vlomili neznani tatovi v hišo posestnika Alberta Majerja. Sneli so pri enem oknu železno mrežo in vdrli v stanovanje. Iz neke omare so vzeli dve denarnici, v katerih je bilo 180 kron, en bankovec za pet kron, več oblek, nakita v približni vrednosti čez 650 kron. Storilcem so morale biti Majerjeve razmere precej dobro znane, vendar o njih še nimajo do sedaj nobene sledi.

Primorsko.

Iz policijske službe. Policijska kancelista Ivan Sinkovič v Gorici in Franc Gulin v Trstu sta postala policijska oficijala.

Tatovi v kinematografu. V Trstu v kinematografu »Galileo« so se vršile že delj časa jako predrzne žepne tatvine. Kljub pozornosti policije so se te tatvine vedno bolj množile. Včeraj pa se je posrečilo detektivom, da so zasačili 18letnega ključavničarja Cuccania in 20letnega kurjača Viktorja Biottija, ravno ko sta rezala dvema ženskama v gneči pri blagajni žepe z denarjem. Ko so jih detektivi aretirali, je vrgel eden izmed tatov ravno odrezan žep z denarnico na tla. Hotela sta pobegniti, toda ljudstvo jima je zastavilo izhode in ljudje so pomagali, da so ju zvezali. Brzkotne imata še več sokrivcev.

Puljska kriza. Ker se odvetnik dr. de Basseggio nikakor noče udeležiti posvetovalne komisije, ki jo je sestavilo namestništvo, sporazumno z deželnim odborom, so imenovali na njegovo mesto odvetniškega kandidata dr. Benussija.

Menjalec denarja. V Pulju so aretirali menjalca denarja Africha zaradi goljufije.

»Tegetthof.« Novi dreadnought »Tegetthoff« sta odpeljala včeraj iz Trsta parnika vojne mornarice »Herkules« in »Gigant« v Pulj, da ga izdelajo in oborože. Odpeljati bi ga morali že v ponedeljek, vendar pa so zaradi viharnega morja morali čakati do včeraj.

Samomor. Iz obupa nad žalostno smrtjo svojega zaročenca mornarja Vidota, katerega je, kakor smo že poročali, raztrgal v prosti luki v Trstu tovorni vlak, je skočila njegova zaročenka, 20letna Irena Bernevič, včeraj na istem mestu v morje. Na vzoči mornarji so jo potegnili iz vode in odpeljali v bolnico.

Nesreča pri pomorski vaji pri Pulju. Bojna ladja »Nadvojvoda Karel« je imela včeraj na prostem morju kakih 18 milj od obrežja strelvaje. Morje je bilo zelo viharno in brila je zelo močna burja. Po vaji so se peljali štirje mornarji v čolnu po cilj, ki so ga imeli postavljenega precej daleč od bojne ladje. Vihar jim je čoln prekucnil, ko so bili komaj par metrov od ladje. Dva mornarja sta takoj izginila v valovju, dvema pa se je posrečilo, da sta se rešila. Vendar je eden izmed teh kmalu umrl vsled prevelikega napora. Imena ponesrečencev še niso znana.

Dnevne vesti.

+ **Velikonočna hinavščina.** Farizejski »Domoljub« je pozdravil velikonočne praznike s člankom »Moč in pravica«. V tem članku uganja grdo hinavščino. Najprej pripoveduje: »Gorje tistim, kateri so že izgubili smisel za pravico, gorje tistim, kateri zaupajo samo v svojo moč! Velikokrat se zdi zlasti v politiki, da je moč nad pravico. Poteptana, pozabljena, zaničevana leži pravica na tleh. Surova, brezobzirna moč gospoduje.« — Tako fantazira »Domoljubov« farizej in dela lepo klerikalno stranko. To je v klerikalnih ustih tako grda hinavščina, da se mora vsakemu gabiti. Saj je treba samo pogledati po slovenski domovini, pa se vidi, da postavljajo ravno klerikalci moč nad pravico, da so pravico poteptali in opljuvali, da leži zaničevana na tleh. Povsod na Slovenskem, koder so klerikalci na krmilu, so ubili pravico in gospoduje surova brezobzirna moč po naukih pobesnelega Kreka, ki oznanja, da se liberalca ne more nikoli dovolj zaničevati in da je treba liberalce v grape pometati in s kamni ubiti. Klerikalci so z največjo brezobzirnostjo uveljavili gospodstvo surove sile nad pravico, za velikonočne praznike pa uganjajo svojo profesijonalno hinavščino. A pride dan ko se bodo na njih izpolnile njihove lastne besede: »Gorje tistim, kateri so izgubili smisel za pravico, gorje tistim, kateri zaupajo samo v svojo moč!«

+ **Župnik Renier na ženitovanjskem potovanju?** Ni še dolgo tega, kar je krožila govorica, da je bivši župnik v Krškem Renier dal svojemu spolnemu nagonu novo smer, da je pahnil irskega lemenatarja iz svojega srca in se oženil. Kakor je župnik Renier sam pojasnil, je nastala ta govorica vsled tega, ker je svoji sestri »ironično« pisal, da se oženi. Pristavil pa je Renier, da ni oženjen. Lahko si je torej predstavljati naše začudenje, ko smo čitali »Neue Freie Presse« z dne 30. marca (jutranji list), kjer je natisnjena dolga lista aristokratov in bogatašev, ki so zbrani v solnčnem Dubrovniku in nastanjeni v znamenitem hotelu »Imperial«, se vesele na jugu že rajskolepe pomladi. Nismo se pa čudili, da se nahaja v tej družbi srečnih zemljanov tudi župnik Renier, saj vemo, da je znal spretno spraviti krasen del premoženja rajnke milijonarke Hočevarice v svoj žep in si torej lahko privošči uživanje dubrovniške pomladi. Začudili smo se, ker stoji v »Neue Freie Presse«, da se med krvnimi in denarnimi aristokrati v hotelu »Imperial« nahaja »Herr I. Renier sammt Gemahlin, Gurkfeld.« — Nastane zdaj vprašanje: ali se je katoliški župnik Renier vzlic svoji slovesni izjavi vendarle **oženil** in je zdaj na ženitovanjskem potovanju, ali pa je peljal kako svojo metreso ter jo tamkaj **izdaja za svojo ženo.** To poslednje bi znalo za župnika Renierja postati še prav neprijetno. Izkaz v »Neue Freie Presse« je namreč sestavljen po uradnih zglasilih in če se je Renier zglasil za oženjenega in svojo spremljevalko zglasil za svojo ženo, je to po § 320 kaz. zak. **kaznivo** dejanje. Medene tedne župnika Renierja zna ta okolnost torej jako zagreniti. Kaj pa tudi sili v družbe, kamor ne spada!

+ **Obravnave pri upravnem sodišču na Dunaju.** Pri upravnem sodišču na Dunaju se vrši dne 13. aprila obravnava v zadevi Josipa Šepetavca iz Idrije proti deželnemu odboru kranjskemu zaradi neke denarne globe, dne 17. aprila pa obravnava v zadevi Antona Žlogarja in Karla Zupina iz Novega mesta proti okrajnemu glavarstvu novomeškemu zaradi volilnih imenikov za občinske volitve.

+ **Imenovanja v finančnem ministrstvu.** Finančni svetniki dr. Fran Gross, dr. Franc Gospodnetič in dr. Boleslav Fuchs in ministerijalni podtajnik dr. Oskar Nitschman, dr. Avgust Wilfling in Ciro Danieli so imenovani za ministerijalne tajnike v finančnem ministrstvu.

— **Naval na visoke šole.** Industrijski in trgovski krogi se vedno bolj pritožujejo, da je tako malo število mladih ljudi, ki študije posveča praktičnemu poklicu in si izbira pretežna večina uradniška mesta. To dejstvo izpričuje statistika, glasom katere pride v Avstriji na vsake štiri obrtnike ali trgovce po en uradnik ali vojak. Število srednješolcev v Avstriji je naraslo od leta 1881/82. do 1911/12. za 88.189 učencev, to je več kot za 133%. Ta naraščaj srednješolcev povzroča seveda tudi sorazmerno naraščaj na višjih šolah, na katere je postal naval že tolik, da so morali na nemških, kakor tudi na avstrijskih višjih šolah omejiti število slušateljev. V zadnjem času se je začelo odločno nastopati proti ustanovitvi kake nove tehnične višje šole. Posebno odločno se je proti ustanovitvi kake nove tehnične šole izrekel predsednik avstrijskega društva inženirjev in arhitektov stavbni nadsvetnik in državni poslanec Günther, češ. da se je število tehničnega osobja že tako pomnožilo, da škoduje stanu. V Nemčiji pride na 5·91 milijonov prebivalcev ena tehnična visoka šola, v Avstriji pa celo na 3·87 milijonov prebivalcev, kljub temu, da je Nemčija, kar se tiče industrije in prometa veliko pred nami.

— **Deset let v Pragi.** Danes priobčujemo pod tem naslovom članek, na kojega opozarjamo naše občinstvo Želimo, da se ob priliki jubileja v Pragi naša javnost in naše posojilnice spomnijo s primernim prispevkom društva »Ilirija« v Pragi. Denarne pošiljatve je potrebno pošiljati na naslov: Slovensko akad. društvo »Ilirija«, Král. Vinohrady, Praga, Taborská ul. 14, Češko.

— **Kollmannove ustanove.** Pokojni rodoljubni trgovec gosp. Fran Kollmann je zapustil na Bledu svojo vilo za dijake. Vilo so prodali in napravili iz skupička troje ustanov. Pokojni Kollmann je bil skoinskoz naroden mož, vlada pa njegove ustanove podelila — trem Nemcem.

— **Ubegel trgovec.** Jakob Bončar, lastnik nekdaj Kušarjevega mlina v Domžalah in trgovec, je 21. marca pobegnil najbrž v Ameriko. Svojim ljudem je rekel, da gre na Ogrsko žito kupovat. Dne 20. marca je še pri štajerski eskomptni banki v Gradcu dvignil 17.000 kron in je ž njimi izginil. Šele pred nekaj dnevi so začeli ljudje sumiti, da je Jakob Bončar ušel, ker je postal polom njegovega podjetja neizogiben. Najbolj žalostno pri tem je, da je Jakob Bončar pahnil v nesrečo tudi svojega v časti in v delu osivelega očeta, in svojega vrlega in obče povsod spoštovanega brata; z očetovsko ljubeznijo in bratskim zaupanjem sta prevzela za Jakoba Bončarja različna jamstva in mu podpisala menice in učakala strašno prevaranje. Jakob Bončar je bil živahen in prikupljiv mož. Kupil je nekdaj Kušarjev mlin v Domžalah in ga popolnoma preuredil in prenovil. Tudi Rašičev mlin v Količevem je kupil in se lotil mlinarstva in kupčije v velikem slogu. A delal je površno in ni bil kos svojemu poklicu. Zašušmaril je velike svote. Vtaknil je preveč denarja v svoja podjetja in kupčeval neracijonelno. Tako je zabredel v čedalje večje dolgove. Pri ljubljanskih denarnih zavodih že od novega leta ni imel več kredita, ker so zavodi že tedaj spoznali, da stoji na slabih nogah in da mu ni pomoči. Premotil je pa očeta in brata, da sta ga zaslonila s svojim kreditom in tako je dobil pomoč drugje, zlasti pri štajerski eskomptni banki v Gradcu. Toda šlo je ž njim nevzdržno navzdol. Še od novega leta sem je pokril razne večje terjatve ljubljanskih upnikov, celo malo dni pred begom je plačal neko firmo v Szala-Egerszegu na Ogrskem. Vsled tega tudi dober teden po begu še ni nihče slutil, da je prišel njegov gospodarski konec. Šele ko je graška eskomptna banka prišla na to, da je neka menica ponarejena, je zašumelo in se je izkazalo, da je Jakob Bončar bankerotiral in pobegnil. Zanesljive slike o gospodarskem položaju ubeglega Jakoba Bončarja še ni mogoče podati. Čuje se, da je Jakob Bončar eskomptiral v Gradcu šest ponarejenih menic, da ima graška eskomptna banka terjati kakih 150.000 kron, da imajo nekateri ljubljanski trgovci kakih 50.000 K dobiti in da je Bončar tudi pri raznih ogrskih firmah še precej dolžan. Vobče se cenijo njegove obveznosti na kakih 300.000 kron. Očeta in brata miluje vsa Ljubljana.

— **Iz prisilne delavnice** se čujejo prav čedne stvari o vpokojenem pazniku Orehku. Ta možakar ne hodi v prisilno delavnico samo zato, da toži poštene, zlasti napredne paznike pri klerikalnih mogotcih, marveč sili tudi paznike, da se morajo vpisati v Marijino družbo ter prodaja »pildke« te družbe paznikom po 24 vinarjev komad. Sploh presega početje tega klerikalnega agitatorja v prisilni delavnici in v Mostah že vse meje. Če bi uganjal take budalosti kak prismojen zelot, bi ljudje še nič ne rekli, ali če uganja take burke Orehek, se mora pač vsak pameten človek smejati, zlasti če ve, da je bil ta Orehek vse preje kakor klerikalec.

— **Ljubljančan se je v Celovcu obesil.** Ljubljanski hišni posestnik g. Josip Leuz se je v Celovcu obesil. — Leuz je bil posestnik znane velike hiše na Resljevi cesti, kjer je Levstekova lekarna. Pokojnik je bil veseljak, a pri tem narodnega mišljenja; njegove omožene hčere, ki pa niso narodne, so ga nekako pred tremi leti poslale v Celovec, takorekoč v pregnanstvo. Živel je tam pri neki sorodnici, a tožilo se mu je vedno po Ljubljani in je večkrat pisal, da bi se rad povrnil semkaj. Zadnje čase je bil zelo otožen, včeraj zjutraj pa se je na oknu svoje sobe obesil. Star je bil kakih 65 let.

— **Konkurz tvrdke Jakob Bončar** je bil danes sodnijsko proglašen. Za začasnega konkurznega upravitelja je imenovan odvetnik dr. Ivan Šusteršič.

— **Nagačenega konja** je videti danes in jutri na Vrazovem trgu št. 1, oziroma na sv. Petra nasipu št. 67. Nagatil ga je preparator gosp. Herfort. Fotografija bo razstavljena v drogeriji »Adrija« v Šelenburgovi ulici. Nagačeni konj je last veletržca gosp. A. Kajfeža v Kočevju.

Resen opomin viškim patrom. Zadnja leta so na Viču »Čuki« stražili božji grob in šli v kroju za velikonočno procesijo. Če se godi to v občini, kjer je vse »črno«, nimamo nič proti temu. Na Viču pa klerikalcev, ki bi veljali za resne može, sploh ni; zato ni nastop »Čukov« pri procesiji nič drugega, kot izzivanje in žaljenje naprednih občanov. Žalostno dovolj, da spreminja viška duhovščina procesijo z Najsvetejšim v klerikalno demonstracijo! Častiti patri, če imate le še iskrico božjega duha v sebi, tedaj morate svojo napačno, zgrešeno taktiko spremeniti. S svojo godbo lahko razbijate, če mislite, da je to v čast božjo (sicer je pa ljubljanski pevski mojster Svetek sam rekel, če bo viška godba šla za procesijo, da bo procesija z bogom vred ušla), »Čuke« pa pustite v društvenem domu. Ste razumeli?

Iz Novega mesta se nam piše: Kakor že znano, je pisal tukajšnji župan g. K. Rosmann precej ostro pismo »Velikemu Zvonarju« iz Šmarja, kanoniku Žlogarju kot odgovornemu uredniku »Dol. Novic«, v katerem ga je v primernem tonu podučil, kaj se za maziljeno gospodo spodobi in kaj ne. Ker je Žlogar vedel, da pri sodniji nič ne opravi, se je napotil na — glavarstvo, poskušat tu svojo srečo. No, tu je šele naletel na prave. Začudeni so se spogledali politični uradniki, če je vse v redu pod baroko, kajti kot odgovorni urednik bi moral pa že vedeti, da politična oblast nima ničesar opraviti s takimi privatnimi pismi. Ni čuda, **če se sedaj na račun duhovitega** urednika zbijajo šale po celem Novem mestu. Zahvalit za to novo blamažo se naj gre pa svojim pravnim svetovalcem, ki posebno v zadnjem času sumljivo mnogokrat stikajo skupaj glave z znanimi »pisatelji« veleučenih člankov v »Dol. Novicah«. Ker imajo sedaj enega svojih dičnih bratcev zaprtega ravno radi Rosmannove afere, so jim pač dobro došla še gorka poročila iz sodnih aktov. Neki zelo ugleden in miren gospod se je zadnjič pritožil v večji družbi in se zgražal, ker je sam slišal in videl, kako so klerikalni petelini prihiteli drug proti drugemu in je mlad gospod doktor obdelaval zadnje afere, dajal klerikalnim profesorjem informacije in katehetu nadaljne direktive. Tudi Štembur iz Kandije se bo mogoče le na tak način zmazal, akoravno je bil že parkrat zaslišan in je veliko na slabšem zapisan pri sodniji kot njegov vrli kolega Vintar. Da se rapidno bliža konec Štemburjevega županovanja, dokazujejo tudi številne protestne pole občanov. Tako je pred kratkim cela Kandija z okolico protestirala proti zvišanim dokladam za — seveda klerikalnega primarija dr. Buha. No in sedaj je zopet vse po koncu, ker iztirjava Zurc kar po stražniku **že zdavnaj izplačano** vodarino. Nešteviło strank se je že pritožilo in tudi dokazalo, da so že vsi plačali vodarino za leto 1906, 1907, 1908. **Kam je šel denar?** Kakšno knjigovodstvo je to! To je približno slika gosposke strani Štemburjeve občine. S pismi skuša sicer sedaj pomiriti razne bolj občutljive stranke, toda prepozno je! Tu se že vse neha! Sedaj naj pa išče zaslombe pri svojih ljudeh. Dvorni svetnik pl. Šuklje ga je že zapustil, ker je zvedel, kako ga oponaša Zurc pri svojih gostih. Po praznikih kaj več! — Novomeščan.

Nesreča pri obrezovanju drevja. Včeraj so prepeljali v deželno bolnišnico posestnika Marka Viranta iz Gabrja. Pri obrezovanju drevja je padel z drevesa, ko je žagal neko vejo in si zlomil nogo.

Kinematograf Bachmaier je prišel predvčerajšnjem v Ljubljano in postavil svoj šotor v Lattermannovem drevoredu. To podjetje je Ljubljančanom že znano od lanskega leta. Otvoritvena predstava bo na Velikonočno nedeljo, potem sta vsak dan po 2 predstavi in sicer ob 7. in 8·20 zvečer. Spored menja ob sobotah in torkih. Na prvem ima več prav lepih in zanimivih slik.

Nepošten vajenec. Leta 1895. v Trstu rojeni in v Kranj pristojni Marijan Pogačnik se je učil pri nekem tukajšnjem pekovskem mojstru, ki je imel z njim kljub njegovim muham še vedno potrpljenje. Te dni je pa poslovodkinji ukradel 120 K in se mislil odpeljati, kar se mu pa ni posrečilo, ker ga je na obvestilo oškodovanke na južnem kolodvoru službujoči stražnik tik pred odhodom prijel in aretiral. Mladega malopridneža so izročili sodišču.

Zastonj pila. Včeraj popoldne sta prišla v neko gostilno na Dunajski cesti dva gosta, kjer sta si privoščila vina. Ko sta končala, je eden natihoma odšel, za njim jo je hotel odkuriti pa še drugi. Ko je to natakarica opazila, je zahtevala od zadnjega denar, a jo je ta hotel plačati z dežnikovim udarcem. Došli stražnik je gosta odvedel k uradu, kjer je bil po legitimovanju izpuščen.

S ceste. Včeraj je pred neko gostilno na Bregu neki izvošček popustil vpreženega konja ter se šel nekoliko okrepčat. Ker je pa tudi konja prijela žeja, je krenil proti domu, za kar je moral pozneje čutiti gospodarjev bič.

S pištolo je streljal snoči na Cesarja Jožefa trgu neki fantalin, kateremu je stražnik konfisciral orožje.

Izgubljeno in najdeno. Šivilja Ana Štrukljeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 14 K denarja. — Uršula Peklajeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 170 K. — Zasebnica Ana Berntoljncijeva je izgubila novec za 5 K. — Služkinja Neža Robičeva je izgubila bankovec za 10 kron. — Prodajalka Ivana Kosmačeva je našla biserni molek. — Dijak Jožef Kremenšek je našel kos sukna. — G. Erih Mahr je našel zavitek, v katerem je bil namizni prt, ženski naglavni robec in ščipalnik. — Najdenih je bilo šop ključev, katere dobi lastnik nazaj na osrednji policijski stražnici. — Policijski oddelkovodja Jožef Hercog je našel črn dežnik.

Vse se pripravlja za bližajoče se praznike in zlasti toaletno vprašanje stoji v središču splošnega zanimanja. V prvi vrsti so elegantni, dobri in ceneni čevlji najpotrebnejša zahteva. V to svrho je v Ljubljani, v Špitalski ulici se nahajajočo prodajalnico firme Alfred Fränkel, kom. dr. posebno priporočati, ker svetovnoznana A. F. k. dr. spaja v sebi vse prednosti, ki se morejo zahtevati od prve vrste obuval. Firma Alfred Fränkel kom. dr. je največje podjetje svoje vrste v monarhiji in ima 130 podružnic v tuzemstvu in inozemstvu.

Pošten najditelj. Dne 30. marca blizo Trojan iz avtomobila dr. Senedetzkyja izgubljeno torbico z draguljami našel je posestnik Valentin Grabnar iz Zajasovnika. Še isti dan je Grabnar oddal torbico z vso vsebino pri županstvu v Motniku, koder se hrani in čaka svojega lastnika.

Društvena naznanila.

Vodstvena seja »Organizacije svobodomiselnega narodno - naprednega dijaštva« bo jutri popoldne ob 2. v Narodnem domu v Ljubljani. Predsedstvo vabi vse odbornike in društvene delegate k zanesljivemu polnoštevilnemu obisku vsled važnosti dnevnega reda.

Za dijaško kuhinjo društva »Domovina« priredi akad. fer. društvo »Sava« in ljubljanske narodne dame veliko dobrodelno veselico dne 11. maja v vseh prostorih ljubljanskega »Narodnega doma«.

Koncert. Pevska župa za Ljubljano in okolico priredi svoj pomladanski koncert v soboto po veliki noči. Pevska župa je organizacija pevskih društev »Glasbena Matica«, »Ljubljanski Zvon« in »Slavec«.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem. Letošnji redni občni zbor vrši se v četrtek, dne 18. t. m. ob polu 6. zvečer v biblijotečni dvorani c. kr. deželne vlade. Dnevni red: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Poročilo odbora in sicer a) generalnega tajnika, b) blagajnika. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Volitev dveh računskih preglednikov. 5. Samostojni predlogi (§ 15. pravil).

Prostovoljno gasilno društvo v Beguniah, Gorenjsko priredi gledališko predstavo za Velikonočni ponedeljek, dne 8. aprila t. l. v »Gasilnem domu«. Uprizori se narodna igra s petjem »Domen«. Začetek ob 4. uri popoldne.

Gorenjsko akad. fer. društvo »Vesna« v Kranju priredi v nedeljo, dne 7. t. m. javno predavanje v Škofji Loki v čitalniški dvorani. Predava cand. iur. g. Juri Štempihar o temi »Italija pred Cavourjem«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Desetletnica »Ilirije«. Kakor že znano, slavi letos slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi svojo desetletnico. V Pragi se proslavi z veliko slavnostjo, katere častni predsednik je dr. K. Kramař. V častni odbor je »Ilirija« izvolila med drugim izmed Slovencev g. dr. Ivana Tavčarja, častnega člana »Ilirije« g. Ivan Hribarja in pa drž. posl. g. dr. Ravniharja. Protektorji praške slavnosti so rektor dr. Čelakovsky, rektor tehnike dr. Stoklasa in župan praških mest dr. Groš.

Zavedni, narodročutečim prebivalcem Spodnje in Zgornje Šiške! Morda komu še ni znano, da obstoji v Spodnji Šiški društvo, sicer še mlado, toda delavno, katero si je stavilo cilj, zgraditi »Sokolu« dom. Že beseda »Sokolski dom« sama na sebi nam predočuje kraj, kjer se bo gojilo nekaj svetega, nekaj plemenitega, predočuje namreč vso gotovost, da se bo v njem vcepljala narodna zavednost, narodni ponos v duše sinovom maike Slave. Zanamci bodo imeli svojčas spričo našega dela še večjo moč in vztrajnost držati sokolski prapor kvišku, visoko, tako da se bo videl po vsej naši širni domovini. V dosedaj vedno napredni naši občini pa se je pojavila mlačnost in smelo trdim, da je temu vzrok zalega strupenjakov, ki je nekdaj bila še majhna, sedaj pa, ko se je razširila, hoče zastrupiti srca, katera je nekdaj narodnjeval edino nepokvarjeni čut do milega nam maternega jezika. Ta strupena zalega ovira naše delovanje. Zato, vzdramite se vi, ki ste v resnici čistih naprednih misli, in pokončajte jo s tem, da se oklenete društva za zgradbo »Sokolskega doma« v Šiški, ki bo postavilo dom, kateri bo Šiškarjem v ponos in vsemu narodu v čast. — Treba je še omeniti, da sta darovala posestnik g. Jože Sedej in gosp. Jernej Bergant v korist Sokolski zgradbi na rednem občnem zboru nabranem znesku po 102 K vsak po 20 K; nadalje je daroval g. Sedej, ker je bil nekoč oproščen »cehe« 5 kron in pri zadnji seji društva za zgradbo »Sokolskega doma« znesek 20 K. Iz njegove roke pa je padlo v preteklem mesecu tudi dokaj cvenka v nabiralnik za zgradbo, ki se nahaja v gostilni Petra Burje (»pri Ančniku«). V preteku 14 dni dvakrat izpraznjen, je prvič vseboval vsoto 42 K 29 v, drugič pa 43 K 07 vin. Strelski klub »Šiška« je podaril društvu 26 K 84 v; g. Seidl pa je oddal društvu 2 K, dobljene pri neki kupčiji.

Prosveta.

Gostovanja članov slovenskega deželnega gledališča ljubljanskega. Na veliko nedeljo, dne 7. aprila se vrši otvoritvena predstava v Gorici, v »Trgovskem domu«, burka **»Vražji Rudi«.** V ponedeljek, dne 8. aprila gostovanje v **Tolminu:** izvirna slov. drama Antona Funtka **»Tekma«.** V torek predstava v **Gorici.** V sredo, **10. aprila** gostovanje **v Kanalu:** velezabavna burka **»Nebesa na zemlji«.** V četrtek predstava v **Gorici.** V petek, **12. aprila** drugo gostovanje v **Tolminu:** burka **»Vražji Rudi«.** V ponedeljek, dne 15. aprila gostovanje v **Renčah** v dvorani g. Žnidarčiča **»Nebesa na zemlji«.** V sredo, dne **17. aprila** gostovanje v **Trstu** (»Narodni dom«). Uprizori se sijajno uspela izvirna slovenska drama A. Funtka **»Tekma«.** V petek, dne **19. aprila** gostovaje v **Prvačini,** v dvorani »Sokolskega doma« **»Nebesa na zemlji«.** — Ostale dneve se vrše redno gostovanja v Gorici in se uprizore drame: **»Tekma«, »Reka«, »Grešna ljubezen«, »Kralj«;** komedije: **»V nočni kavarni«, »Zlata skleda«, »Gardist«, »Koncert«;** burke: **»Vražji Rudi, »Milijon«** in **»Nebesa na zemlji«.** — Repertoire je literaren, duhovit in zabaven. Sodeluje v celoti 18 članov slovenskega deželnega gledališča. Dame: **Danilova k. g., Šetrilova, Wirtrova, Bukšekova, Thalerjeva, Vera Danilova, Juvanova in Nučičeva.** Gospodje: **Nučič, Danilo, Povhe, Šimaček, Križaj, Bukšek, Molek, Drenovec, Pček** in **Habič.** — V petek, dne **26. aprila** se vrši gostovanje v **Celovcu** v hotelu **Trabesinger.** To gostovanje je sploh **prvo** gostovanje slovenskih igralcev v **Celovcu.** Dalje gostujejo še v **Mariboru, Ljutomeru, Ptuju, Slov. Bistrici, Št. Jurju ob Južni železnici, Celju, Šoštanju, Prežicah, Trbovljah, Rudolfovem, Metliki** in **Ribnici,** koder se dne 16. maja turneja zaključi.

Odborova seja »Matice Slovenske« dne 30. marca 1912. — Predsednik pozdravi zlasti nova gg. odbornika, prof. Ivana Grafenauerja in dr. Janka Lokarja ter poroča, da se je udeležil umetniškega sestanka, ki ga je sklicalo »Splošno žensko društvo«, ter tam zavzemal stališče, da bi se slovenski obrazovalni umetnosti najtrajneje pomoglo, ako bi se v občinstvu zbudil smisel zanjo. Zastopal je nadalje Matico na Akademiji, ki se je dne 23. marca vršila v Zagrebu za 70letnico prezidenta Srbske akademije znanosti, Stojana Novakovića in s tajnikom M. Pugljem ter z g. Cv. Golarjem na skupščini Matice Hrvatske dne 24. marca. Matica Hrv. je svojo naklado za l. 1911 v 10.000 izvodih razpečala. — Poročilo o skrutiniju volitev na glavni skupščini se vzame na znanje ter se bivšemu odborniku g. dekanu A. Koblarju, ki je bil član odbora od l. 1910., izreče topla zahvala; zahvala se izreče nadalje bivšemu odborniku g. S. Šterbencu. — Za predsednika se izvoli dr. Fr. Ilešič; za I. podpredsednika vitez Grasselli, za II. podpredsednika Ivan Sušnik, za blagajnika dr. Fr. Detela, za ključarja dr. L. Požar in dr. Fr. Zbašnik. — Izvrše se volitve v knjižni, gospodarski, zemljepisni, tehniški, znanstveni, umetniški in narodnopisni odsek. — Uredništvo Petruškinih pesmi »Po cesti in stepi« prevzame g. Oton Župančič, glavno uredništvo Letopisa pa predsednik. — Sprejme se za »Zbornik« »Slovarsko gradivo s Tolminskega« in obsežnejše povest A. Dolinarja »Tujski promet«. Sestava podrobnega programa za »Prevode iz svetovne književnosti« se odkaže knjižnemu odseku. Napisati je še uvod k »Zapiskom iz mrtvega doma« (Dostojevski). — L. 1914, ob svoji 50letnici izda Matica posebno spomenknjigo o svojem dosedanjem razvoju ter priredi literarno izložbo, za priredite te izložbe se voli poseben odsek s pravico koontacije.

Književnost.

— **Biblioteka pisateljev sedanje dobe.** Knjigotržnica Kleinmayr & Bamberg je začela pod tem naslovom izdajati biblioteko spisov pisateljev sedanje dobe. Prva knjiga te zbirke je pravkar izšla: »A. Novačan: Naša vas« I. del. V tem prvem delu ciklusa »Naša vas« je zbral pisatelj štirinajst motivov iz našega kmetskega življenja. Idejo knjige pove črtica »Misel«. V pretresljivem »Štefanu« nabijamo svarilen zgled slabe vzgoje na kmetih. Bolno se nas tudi dotakne »Čevljarski valenec«. Iz črtice »Nazaj je hodila« veje pristna naivnost, z ubogim »Vaškim ateistom« pa imamo resnično sočutje. Humoristični sta povesti »Ženitev« in pa originalni »Žabji kralj«. Druga živalska povest »Pes« ugaja vsled somornega naturalizma. Globokoresen in tragičen je »Spokornik Elija«, »v kleti« pa se utaplja skopuh Mrkonja v lastnem vinu. Temu prvemu sledita še letos drugi in tretji del. V drugem srečamo »Vaškega Cyrana«, botra Colio v »Sv. birmi«, starega »Kuka« in verskoblazno »Evico«. Med drugimi črticami je še zanimiv »Sejalec«, pesem v prozi, pomnik slavni Groharjevi sliki, ki mu je knjiga tudi posvečena. Tretji del pa obsega veliko povest iz vaškega življenja. »Slovensko bratstvo« snuje študent Ivan Banov po naših krajih in odide razočaran vsled neuspehov v tujino. Mlad je še, morda se vrne...

— **Slovenske narodne pesmi za otroke in vrtce.** Priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani. Izšli so prvi trije zvezki. Dobivajo se po 2 K v knjigarnah in pri izdajatelju v Ljubljani, Dolenjska cesta 21. Izdajatelj pošilja proti povzetju. Kdor pa mu pošlje denar naprej (kar je najcenejše) dobi zvezke poštnine prosto. Pesmi so tako urejene, da jih sme peti tudi nedorasla mladina. Izdajatelj prosi gg. kolege učitelje zlasti na deželi, da bi cenjenim citrarjem priporočali to zbirko in s tem razširjali lepe slovenske narodne pesmi.

Razne stvari.

* **Ustrelien morilec.** Ivonost, 3. aprila. Pri Sacco so pred kratkim našli trgovca Bonfiolla umorjenega. Danes so zasledili morilca, ki se je pa postavil v bran in ki so ga nato orožniki ustrelili.

* **Povodnji v Ameriki.** Memphis (Tennessee), 3. aprila. Povodenj v Mississippi je največja, kar jih ljudje pomnijo. V Hickmannu so celi okraji pod vodo in več tisoč ljudi je brez strehe. Dvatisoč oseb strada.

* **Major Lang zdrav.** Rim, 3. aprila. Kirasirski major Lang, ki je bil pri atentatu na italijansko kraljevsko dvojico težko ranjen, je danes zdrav zapustil bolnišnico.

* **Eksplozija v tovarni za dinamit.** Dortmund, 3. aprila. V tovarni za dinamit v Weissenburgu se je včeraj zgodila velika eksplozija. Inženir Fluhr in neki ključavničarski mojster sta bila ubita. Poslopje je popolnoma razrušeno.

* **Izbruh ognjenika.** Tokio, 3. aprila. Vulkan Miharajana na otoku Ožima silno bruha. Nevarnost je, da lava razdene vse bližnje vasi. Prebivalstvo je pobegnilo na čolnih. Zadnji izbruh tega vulkana je bil leta 1868.

* **Dva otroka se zastrupila z opijem.** Katovice, 3. aprila. Ženi nekega rudarja je zdravnik zapisal opij. Ko ni bilo niti nje niti moža doma, so dobili otroki steklenico z opijem ter opij izpili. Dva otroka sta bila takoj mrtva, dva pa umirata.

* **Verska sekta morilcev.** Newyork, 3. aprila. V mestu Lafayette v državi Louisiana je policija zasledila versko sekto, ki je v svoji verski blaznosti morila ljudi. Neka aretirana mulatka je izdala počenjanje sekte in priznala, da je sama umorila šestnajst zamorcev.

* **Dinamitna patrona eksplodirala.** Krakov, 3. aprila. V stanovanju rudarja Helbinga v Niedzielicki je danes eksplodirala dinamitna patrona. Celo stanovanje je bilo razrušeno. Helbingova žena je bila popolnoma razmesarjena, Helbing pa smrtnonevarno ranjen.

* **Podpise dam je nabiral.** V Jurjevem na Fruskem so aretirali nekega mladeniča, ki se je seznanjal z damami, da bi dobil njih podpise za svoj dnevnik. Dame sicer niso mislile nič hudega, vendar so bile pa kmalu iznenadene. V zapisniku so bila izrezana na papirju okenca in sicer tako previdno, da dame niso zapazile, da podpisujejo menice, ki so bile vložene v knjigo. Še večje je bilo pa njihovo iznenadenje, ko so morale dame plačati te menice.

Odbor splitske odvetniške zbornice pred disciplinarnim svetom ljubljanske odvetniške zbornice.

Sodni svetnik Manfredo v Splitu je šel v pokoj in je hotel otvoriti odvetniško pisarno. Odvetniška zbornica pa ga ni hotela vpisati. Iz tega je nastal konflikt in je naposled justična uprava odredila proti celemu odboru splitske odvetniške zbornice disciplinarno preiskavo in delegovala ljubljansko odvetniško zbornico. Razprava proti dr. J. Kataliniću in tovarišem se je vršila včeraj pred disciplinarnim svetom ljubljanske odvetniške zbornice. Splitske odvetnike je iz kolegijalne prijaznosti zagovarjal župan dr. Tavčar in so bili vsi oproščeni.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero

Telefonska in brzojavna poročila.

Klerikalne volilne sleparije v Črnomlju.

Novo mesto, 4. aprila. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je vršila danes obravnava proti trem klerikalnim voditeljem v Črnomlju zaradi volilnih sleparij. Vsi trije so bili obsojeni. Župan Skubic je bil obsojen na 14 dni, odbornika Schweiger in Kambič pa po 8 dni zapora.

Absolutizem na Hrvaškem.

Zagreb, 4. aprila. Vodje opozicijonalnih strank so izdali poziv na vse zaupnike na deželi, da naj ti preprečijo vse, kar bi lahko dalo oblastim povod, da nastopajo proti strankam. Kakor se čuje, se pripravlja splošni bojkot ogrskega blaga. V tajni konferenci so sklenili opozicijonalni voditelji, izdati manifest na vse evropske narode za varstvo proti absolutizmu.

Budimpešta, 4. aprila. Opozicijonalno časopisje se ne strinja z uvedbo komisarijata na Hrvaškem. To nasilno sredstvo ni nikakor upravičeno in tudi svojega namena ne bo doseglo, marveč poostrilo le še politično razmerje. Organ Kossuthove stranke pravi, da niti najžalostnejše razmere na Hrvaškem ne bi upravičevale takega nastopa vlade. — »Egyetertes« se zavaruje proti kršitvi ustave, ki bo politični položaj na Hrvaškem le poostrila. Splošno protestirajo vsi opozicijonalni listi proti suspendiranju ustave in proti temu, da vlada v tem svojem koraku ogrskega državnega zbora ni obvestila. Samo vladni listi skušajo opravičiti suspendiranje ustave.

Budimpešta, 4. aprila. Več članov Kossuthove stranke namerava v prihodnji seji ogrske poslanske zbornice interpelirati vlado zaradi suspendiranja ustave na Hrvaškem.

Zagreb, 4. aprila. V Zagrebu je vse mirno. Orožniške patrulje krožijo po mestu. V opozicijonalnih krogih proglasitev komisarijata ni čisto nič iznenadila, ker so bile vse stranke že pripravljene na to eventualnost. Sicer pa, ali so bili zadnji bani kaj drugega, kakor komisarji, ali je bila sploh doslej na Hrvaškem v veljavi ustava? Formalna proglasitev komisarjata ne pomenja ničesar drugega, kakor konec državniške modrosti madžarskih odločilnih krogov in je samo dokaz za to, da ni več mogoče ustanoviti na Hrvaškem nobene nagodbene stranke. Toda tudi z absolutizmom se ne bo posrečilo poklicati v življenje take stranke. V hrvaških narodnih krogih so mnenja, da se bo spregovorila resna beseda o suspendiranju ustave še v peštanskem parlamentu in v avstrijskem državnem zboru.

Zagreb, 4. aprila. Dnevnikom je malodane onemogočeno nadaljnje izhajanje. Cenzura je obvestila vse liste, da dobe eno uro kasneje, ko predlože oblasti dolžnostne izvode, **pismeno** obvestilo, ako se smejo tiskati, ali ne. Dokler ne dobe tega pismenega dovolienja, **se ne sme pričeti z natiskom lista.**

Zagreb, 4. aprila. Več uglednih narodnjakov namerava za čas, dokler bo trajal absolutizem, zapustiti Hrvaško ter iz sosednjih dežela voditi borbo za pravice naroda hrvaškega.

Zagreb, 4. aprila. V političnih krogih se govori, da namerava komisar Cuvaj dati **aretirati najuglednejše politike, pristaše hrvaško - srbske koalicije in stranke prava.**

Situacija na Ogrskem.

Budimpešta, 4. aprila. V krogih nacijonalne delavne stranke so prepričani, da ima vlada že v rokah dekret, s katerim se razpušča ogrski

Poglavna koža in lasje.

Doslej navadni način negovanja las je obstajal praviloma v tem, da so se lasje zjutraj poškropili s kako špirituozno tekočino in se je ta tekočina nekoliko vtrla v lase in nato izhlapela. S to proceduro je bil navadno vsak zadovoljen, si napravil prečo ter si domišljal, da je za poganjanje in ohranitev las storil vse potrebno.

Slika 1.

Ta sistem negovanja las pa nima prav nobenega zmisla. Predstavljajmo si samo, kako navadno na glavi izgleda, kako tiče lasje v koži in kako, kakor uči izkušnja, izginjajo.

Kakor vse v stvarstvu je tudi sestava las, njih držanje v koži in njih rast čudovito preprosta. Poizkusimo to na poleg stoječih peterih risbah pojasniti. Slika 1 kaže — seveda močno povečana — dolbino v koži, ki je določena, da sprejme vase las, takozvani lasni mešiček, na katerega dnu opazimo majhen gomoljček (slika 2), namreč lasno koreninico. Gorenjega konca lasnega mešička se pa drži, kakor se vidi na sliki 3, majhna žleza lojevka v podobi majhne vrečice, ki neprestano masti v lasnem mešičku zataknjeni las (glej sliko 4) in ga dela voljnega.

To je pravtako modra uredba, kakršna sploh obstaja za človeško kožo, ki jo tudi neprestano deluoče kožne žleze nalahno preskrbujejo s tolščo in jo s tem ohranjajo voljno in varujejo zunanjih vplivov. — To tolščenje ima pa pri laseh to nepriliko, da se večkrat proizvaja preveč tolščobe, ki se seveda mora nekje usesti. Ta tolščа se posuši. Pri obrazu in rokah, kjer se ta preobilica tolščobe zaradi nesnage, ki se jo oprime, kmalu na zunaj spozna, si pomagamo na stari način; izmijemo jo stran. Na poglavni koži pa, kjer se kopičenje tolščobe ne spozna tako močno, se pa vedno bolj množi, in ker so lasje najboljši lovilci prahu, se na njih kmalu napravi debela plast, ki zadržuje lasem rast.

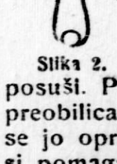

Slika 2.

Na sliki 5 vidimo tako plast, ki se napravi na vsaki glavi, ki ni redno umivana. Tamkaj, kjer se pričenja lasna dolbinica, opazimo tenko plast, ki jamico sčasoma zapolni in, to je naravno, rast, ki bi se morala razvijati v jamici, kar naravnost uduši. To je seborrhoe, tvoritev luskin.

Ta plast se prav kmalu razkroji in ta razkrojitev je, ki predvsem škoduje lasem, jih zadržuje v razvitku in sčasoma pritira do izpada. Zraven pride pa še to, da dobe parazitni zbujalci kožnih bolezni v tej plasti izborno živilno podlago, s čimer se še bolj pospešuje izpadanje las. Kadar vemo to, se nam pa pravilni način ohranitve las razvije sam po sebi. Gori omenjeno plast je seveda treba odstraniti, da lasje, ki silijo kvišku, morejo nemoteno rasti. Kaj stori vrtnar, kadar je ledina pokrita s peskom ali ilovico? Odstrani jih seveda! Če pa tega ne stori, mu pa seveda ne bo več naprej rastlo in se naposled udušilo.

Pri človeških laseh je seveda čistost poglavne kože glede na tolščobne plasti, ki lasem zavirajo rast, kaj preprosta. Nič drugega ni treba za to nego redno umivanje prav preprosto z vodo in milom.

Seveda je pa treba kakor vsako stvar tudi umivanje las in poglavne kože opravljati nekoliko s premislekom. Predvsem je treba, da vzamemo milo, ki more to skorjo tolščobe (luskine) raztopiti in glavo oprostiti maščobe, kolikor jo je preveč. Milo mora nadalje imeti tudi primes, ki zbuja delovanje poglavne kože ter rast las in ki obenem zadržuje parazitne zbujalce kožnih bolezni v njih razvitku. Kot tak dodatek je pa kot suvereno sredstvo že od nekdaj preizkušen kotran. Gotovo bi se bilo že zdavnaj udomačilo to umivanje las s kotranom, ako bi navadni kotran, kakor ga sedaj rabimo v obliki gostih in tekočih kotranovih mil, ne imel dveh neprijetnih postranskih lastnosti. To je prvič srbljivo draženje poglavne kože, drugič pa mnogim neprijetni neznosni duh. Zato so se več let vršili poizkusi, kotran na primeren način predelati, in se je naposled posrečilo, te neprijetne postranske lastnosti navadnega surovega kotrana na kemični požlahtnjevalni način odstraniti, to se pravi, sestaviti kotranov preparat skoro brez duha, ki pa tudi nima nič nevšečnih postranskih učinkov. S tem izdelkom je stvorjen slednjič tako dolgo iskani kotranov izdelek za umivanje glave — Pixavon.

Slika 4.

Slika 3.

Pixavon z lahkoto odstrani luskine in nesnago s poglavne kože, se prekrasno peni in se lahko da splakniti z las. Ima prav prijeten duh in zaradi kotrana, ki ga obsega zbujalno vpliva na lasišče.

Pixavon se izdeluje svetel (brezbarven) in temen. Zadnji čas dajo prednost zlasti Pixavonu „svetlemu“ (brezbarvnemu), pri katerem je na poseben način kotranu odtegnjeno tudi temno barvilo. Specifični učinek kotrana je pri obeh izdelkih, pri svetlem in pri temnem, isti.

Posebno je omeniti, da imamo pri Pixavonu naposled opraviti z izdelkom, ki se vkljub svoji prednosti oddaja po prav zmerni ceni. Steklenica za poldrugo krono, ki se dobiva povsod, je pri tedenski rabi zadostna za več mesecev. Ta izredno nizka cena omogoča torej tudi manj premožnim, da na ta pametni in prirodni način izvajajo negovanje las. Že po nekaterih umivanjih s Pixavonom boste opazili dobrodejni učinek in se zatorej umivanje las s Pixavonom označuje za resnično najboljši način za jačenje poglavne kože in krepitev las.

Slika 5.

rlament. V maju bi bile nato nove litve.

Ogrska delegacija.

Budimpešta, 4. aprila. Listi poročajo, da se sestane ogrska delegacija dne 20. aprila, da razpravlja o imuniteti.

Srednjemorski kongres.

Dunaj, 4. aprila. Dne 12. t. m. se vrši v Monaku kongres, ki se bo bavil z raznimi vprašanji glede Sredozemskega morja. Kongresu bo predsedoval knez Albert ter se ga bodo udeležili sloviti zemljepisci in geologi raznih držav. Avstrijo bosta zastopala predsednik in podpredsednik geografičnega društva in profesorja dr. Oberhummer in Brückner.

Trboveljska premogokopna družba.

Dunaj, 4. aprila. Upravni svet trboveljske premogokopne družbe je izdelal včeraj svojo bilanco. Od čistega dobička se je porabilo 300.000 kron za odpis, ostanek se je prenesel na nov račun.

Koze na Dunaju.

Dunaj, 4. aprila. Drugega aprila sta se pojavila na Dunaju dva slučaja koz. Dognalo se je, da so bile koze prinešene iz Galicije.

Smrt bivšega češkega državnega poslanca Sokola.

Praga, 4. aprila. Danes opoldne je umrl v 81 letu svoje starosti bivši mladočeški državni poslanec Josip Sokol, oče sedanjega češkega poslanca Karla Stanislava Sokola.

Stavka na Češkem.

Most, 4. aprila. V vseh premogokopih delajo delavci normalno povsod so delavci polnoštevilno pričeli zopet na delo zlasti v okrajih Teplice in Falknovu.

Rudarska stavka.

Usti, 4. aprila. V tukajšnjem rudarskem okolišu so se vršili veliki shodi, na katerih je bilo sklenjeno, da se delavci zadovolje s ponudbami podjetij ter pridejo zopet polnoštevilno na delo.

Petindvajsetletnica kronanja bolgarskega kralja.

Sofija, 4. aprila. Med kraljem in narodom je prišlo do ostrega spora. Narod se brani kronati neortodoksnega kralja povodom petindvajsetletnice njegovega vladanja.

Malisori in turška vlada.

Solun, 4. aprila. Turški notranji minister je imel tu konferenco z nekaterimi voditelji Malisorov, ki so izjavili, da morejo Malisori le tedaj ostati zvesti sultanu, če turška vlada izpolni vse obljube, ki jih je dala pravočasno glede izboljšanja položaja Malisorov.

Potres.

Solun, 4. aprila. Iz Korice v Bitoljskem vilajetu so čutili danes zjutraj lahek potres. Več hiš se je porušilo, vendar se ni ponesrečil noben človek.

Ruski car in nemški cesar.

Petrograd, 4. aprila. »Novoje vremja« poroča, da se sestane ruski car z nemškim cesarjem sredi julija na Findlandiji.

Poset nadvojvode Frana Josipa v Peterhofu.

Petrograd, 4. aprila. Petrogradski večerni listi poročajo, da pride koncem meseca junija nadvojvoda Fran Josip z nadvojvodinjo v Peterhof, kjer ostane 4 dni kot gost carske rodbine.

Vodja pariških apašev prijet.

Pariz, 4. aprila. Voditelja pariških avtomobilskih apašev Carrulija so dobili v nekem pariškem predmestju. Ko so ga hoteli aretirati, se je poskusil zastrupiti, kar so pa še pravočasno preprečili.

Stavka na Angleškem.

London, 4. aprila. Pri glasovanju o ustavitvi stavke je dosegla stranka, ki je za konec stavkarskega gibanja okrog 24.000 glasov. Položaj je zelo resen.

Kitajsko.

London, 4. aprila. „Times“ poročajo iz Šangaja, da je narodna skupščina sklenila z 20 proti 6 glasovi preložiti sedež provizorične vlade v Peking.

London, 4. aprila. „Morningpost“ poroča iz Šangaja: Regularne čete iz Šanga, ki so se nedavno tega vrnile iz Šangaja v Hankov, so se snoči upornile in zagrozile, da zažgo generalovo stanovanje. Vsi vlaki iz Hankova v Šangaj so prenapolnjeni z bežečimi ljudmi.

Peking, 4. aprila. V Pekingu vlada popolna anarhija, dan na dan se dogajajo krvavi spopadi. Juanšikaj je poslal svojo rodbino s posebnim vlakom v Tientsin.

Mehika.

New York, 4. aprila. Iz Altomiea v Mehiki poročajo, da beži general Aubert, poveljnik zveznih čet, proti Torreonu, kjer se zbirajo vladne čete za odločilno bitko z vstaši. General Orozco je storil vse, da prestriže generalu Aubertu pot in uniči njegovo četo.

Nesreča pri streljanju.

New York, 4. aprila. Pri neki mornariški vaji je razpočil top ter ubil 13 mornarjev in več mornarjev ranil.

Gospodarstvo.

— **Za kamnoseke važna ministrska odredba.** Ministrstvo za javna dela je ravnokar izdalo na namestništva odredbo, ki je jako važna za kamnoseke. Po tej odredbi se morajo pri vseh večjih javnih in monumentalnih zgradbah oddajati vsa kamnoseška dela neposredno kamnosekom.

Današnji list obsega 8 stran.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. aprila: Janez Gerbec, delavec, 29 let, Radeckega cesta 11. — Frančiša Jesih, delavka v tobačni tovarni, 27 let, Sv. Petra nasip 67.

Dne 3. aprila: Marija Cajhen, bivša delavka, 80 let, Radeckega cesta 11. — Boštjan Kovač, delavec, 80 let, Radeckega cesta 11. — Milan Tušek, steklarjev sin, 3 mesece, Sodarska steza 4.

Dne 4. aprila: Janez Mejač, hlapec, 72 let, Radeckega cesta 11.

V deželni bolnici.

Dne 1. aprila: Jožef Dobravec, dninar, 22 let. — Ivana Petrovčič, strokovna učiteljica, 41 let. — Frančiška Svete, kočarjeva hči, 5 let.

Dne 2. aprila: Mihael Mlakar, delavec, 33 let.

Mnenje gospoda dr. Monda
Olàh Szt. György.
Gospod J. Serravallo
Trst.

Z največjim veseljem Vam naznanjam, da sem jako zadovoljen z vplivnostjo Vašega Serravallovega kina - vina z železom na podlagi svojih izkušenj, ki sem jih napravil in kjer sem imel najlepše uspehe toliko pri malokrvnosti, kolikor pri šibkih rekonvalescentih in oslabelih bolnikih. Jemali so ga vedno radi; obudil je tek in bil je vselej lahko prebavljiv.

Olah Szt. György, 1. januarja 1910.

Dr. Monda.

Gladkost, svežost, mehkost kože se doseže le z uporabo
Brázayevega mila
s francoskim žganjem.
Dobiva se povsod. Dobiva se povsod

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 4. aprila 1912

Naložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	89·65	89·85
4·2% srebrna renta	[illegible]3·—	93·20
4% avstr. kronska renta	89·6	8[illegible]·85
4% ogr. „ „	89·4[illegible]	89·65
4% kranjsko deželno posojilo	92·25	93·25
4% k. o. češke dež. banke	91·75	92·75
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 ⅕	426 —	438 —
„ „ „ 1864	611 —	623 —
„ tiske	297 50	3[illegible]9 50
„ zemeljske I. izdaje	308 —	320 —
„ „ II. „	264 75	276 75
„ ogrske hipotečne	248 50	254 50
„ dun. komunalne	5[illegible]2·—	[illegible]14 —
„ avstr. kreditne	493·—	505 —
„ ljubljanske	71 —	77 —
„ avstr. rdeč. križa	63 —	69 —
„ ogr. „ „	40 —	46·—
„ bazilika	3[illegible]2	36 25
„ turške	243·30	246 30
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	45[illegible]·—	457·—
Avstr. kreditnega zavoda	656 75	657 75
Dunajske bančne družbe	542 75	543 75
Južne železnice	106·25	107·25
Državne železnice	730·25	731 25
Alpine-Montan	936 75	937 75
Češke sladkorne družbe	372·—	373·—
Živnostenske banke	283·20	284·20
Valute.		
Cekini	11·38	11·41
Marke	117·65	117 8
Franki	9[illegible]·50	95 65
Lire	94 6	94 [illegible]0
Rublji	253 75	254·7[illegible]

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 4 aprila 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11·3[illegible]
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	1[illegible]·76
Rž za april 1912	za 50 kg	10·[illegible]9
Rž za oktober 1912	za 50 kg	8·79
Oves za april 1912	za 50 kg	9·77
Oves za oktober 1912	za 50 kg	8·44
Koruza za maj 1912	za 50 kg	8·74
Koruza za julij 1912	za 50 kg	8·79

Naprednjaki,
spominjajte se pri vsaki priliki
„Narodnega sklada“
in nabirajte prispevke zanj!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 Srednji zračni tlak 36·76 mm

aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
3.	2 pop.	735·2	11·0	sr. vzjvzh	del. oblač.
„	9. zv.	740·2	4·5	sr. szah.	pol oblač.
4.	7. zj.	743·2	1·2	sl. jvzh.	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 8·6 norm. 7·3° Padavina v 24 urah 0·0 mm.

Poslano!

Preteklo leto napravili smo v Zg. Brnik-u pri Kranju vodovod v obsegu približno 1500 metrov. Cevi in potrebni materijal dobavila nam je po nizkih cenah občeznana tvrdka in edini založnik **svetovnih kosilnih strojev „Deering“** 381

Fr. Stupica v Ljubljani.

Čutimo se torej dolžni izraziti omenjeni tvrdki tem potom za točno in kulantno postrežbo vse priznanje.

Obenem pa priporočamo vsem onim, ki nameravajo napraviti vodovode ali nabavite karkoli v železniško stroko spadajočega, da se **obrnejo zaupno na označeno tvrdko.**

ZG. BRNIK pri KRANJU, dne 3. svečana 1912.

Zorman in drugi.

Razglednice
umetniške,
in
pokrajinske
se dobe vedno
v veliki izbiri v
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Fotografske aparate
kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi
fotomanufaktura in drogerija
„Adrija“
oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
2798 v Ljubljani,
Selenburgova ulica št. 5.
Temnica na razpolago.
Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Umetni in trg. vrtnar
Ivan Bizovičar
Ljubljana, Kolezijske ul. 16
1542 izvršuje
šopke, vence in bukete
za razne prilike.
Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.
Naročila na deželo hitro in vestno.

Scydlin

Najbolje za zobe

Narodna knjigarna
v Ljubljani
priporoča naslednja dela:

		broš.	vez.
Andrejev Levstik	Rdeči smeh	K 1·40,	2·40
Aškerc	Izlet v Carigrad	» —·80	
»	Prešernov album	» 2·40	
Beg	Ustoličene koroških vojvod	» —·30	
»	Slovensko nemška meja na Koroškem	» 1·40,	2·40
»	Narodni kataster Koroške	» —·60	
Beneš-Šumavsky	Brodkovski odvetnik	» 1·50,	2·50
Bojan	Doktor Holman	» —·50	
Burnett	Mali lord	» 1·60,	2·60
Cankar	Aleš iz Razora	» 1·50,	2·50
***	Časnikarstvo in naši časniki	» —·80	
Čech Svatopluk	Med knjigami in ljudmi	» —·50	
Erjavec-Šavovic	V naravi	» 1·20,	1·70
Halevy	Dnevnik	» —·60	
Jurčič	Zbrani spisi I.—XI.	» 1·20,	2·—
Jelinek	Ukrajinske dume	» —·30	
Lah	Vaška kronika	» 1·70,	2·70
Lipič	Strahovalci dveh kron I. II. à	» 1·—,	2·—
***	Ljubezen in junaštva strahopetnega oproorščaka	» —·80,	1·60
Murnik	Najhujši sovražniki	» —·60	
Oblak	Stara devica	» —·60,	1·60
***	Razne pripovesti	» —·80	
Remec	Ljubezen Končanove Klare	» 1·50,	2·50
»	Premaganci	» —·60,	1·60
»	V študentovskih ulicah	» 1·50,	2·50
»	Zadnji rodovine Benalja	» 1·50,	2·50
Rušic	Mina	» 1·20,	2·—
Senčar	Čez trnje do sreče	» 1·20,	2·20
Šepetavec	Zaljubljeni kapucin	» 1·—,	1·80
***	Štiri ruske slike	» —·60,	1·60
Theuriet	Undina	» —·90	
Trstenjak	Slovensko gledališče	» 2·—	
Vesel	Libera nos a malo	» 1·40,	2·20
Zarnik	Zbrani spisi	» 1·—	
Žun	Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu	» 3·—	

Nasveti za varčne gospodinje.

Če hočete fino in ceno kuhati, držite se sledečega jedilnega lista:

Pondeljek: Krompir z Vértesovim guljaževim pridatkom. Zelo okusno in slastno, poleg tega stane le par vinarjev.

Torek: Goveji guljaž z Vértesovim guljaževim pridatkom. — Močna, redilna jed z dobrim okusom.

Sredo: Klobasice v omaki z Vértesovim guljaževim pridatkom. Mnogo boljše in izdatneje kakor s hrenom ali z drugimi pridatki.

Četrtek: Piščanec v papriki z Vértesovim guljaževim pridatkom. Dobra, delikatna jed, priljubljena pri starih in mladih.

Petek: Fižol z Vértesovim guljaževim pridatkom. — Okusna, zelo cena jed, ravnotako redilna kakor meso.

Soboto: Zelje z Vértesovim guljaževim pridatkom. Pikantná, izborna jed z največjo cenenostjo.

Nedeljo: Telečji guljaž z Vértesovim guljaževim pridatkom. Dobra, lahko prebavljiva jed, tudi najnežnejem osebam prija.

Pripravljanje vseh teh in še mnogo neštetih okusnih jedil je tako enostavno in lahko, da je ponesrečenje pri malenkosti pozornosti izključeno. Ker se vseeno ponesreči kaka jed, je temu krivo le napačno kuhanje jedil. Na zahtevo daje Vértes & Co. natančna pojasnila. 1 košček zadostujoč za 1 kg mesa, 2 kg krompirja, zelja fižola itd. in stane 20 vinarjev. Garantirano najčiste še naravne masti in druge ingredijencije, brez vsake rastlinske masti. Od c. kr. preizkuševališča na Dunaju preiskano. Dobiva se v vseh boljših trgovinah. Pravo edino „Vértes“.

Vanillol, postavno varovano, se vporablja z velikim uspehom mesto Vanilije, je pa mnogo zdravejše, trdnejše, izdatnejše in cenejše. Mal dodatek daje močnatim jedilom, sladoledu, čaju, likerjem, rumu itd najlepši vanilijin okus. Cena 10 v. Dobiva se v vseh boljših trgovinah. Edini izdelovatelj Vértesovega guljaževega pridatka in Vanillola: Tvornica jedil Vértes & Co., Lugos št. 491 (Juž. Ogrska).

Svetovna razstava St. Louis 1904 „Grand prix“.

čisti samo

čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo na svetu

Snaži bolje nego vsako drugo kovinsko čistilo.

Lekarnarja **A. THIERRYJA BALZAM**
Edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko. Oblastveno varovano

Vsako popačenje, ponaredba in razpečavanje drugega balzama z zmotno podobnimi znamkami se kazenskosodno zasleduje. Zanesljivega z ra ilnega učinka pri kašlju, izmetavanju, hripavosti, katarju v požiralniku, prsnim bolečinam, pri influenci, želodčnih boleznih, romanjkanju slasti, slabem prebavljanju, zagatenju, gorečici, želodčnim krčem, napenjanju, koliki, zobobolu in ustnim boleznim, trganju po udih, opeklinam, izpuščajem itd 12 [illegible] ali [illegible], ali 1 specialna steklenica [illegible] 5 60.

Lekarnarja **A. THIERRYJA**
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo najgotovejšega zdravilnega učinka pri še tako starih ranah, oteklinah ranitvah, vnetjih, gnojitvah, bulah, oseblinah, kurjih očesih, žuljih; odstrani iz trupla vse tuje tvarine in dela celo boleče operacije nepotrebne 2 [illegible] atljici staneta [illegible]60

Dobiva se v lekarni pri „Angelu varhu“ ADOLF THIERRY v Predgradi pri ROGATCU.
Dalje po skoro vseh večjih lekarnah. Na debelo v trgovinah za medicinalne drogve. 1222

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Priporočna knjiga za velikonočne praznike

Pravkar izšla:

Biblioteka pisateljev sedanje dobe I. zv.: Novačan, Naša vas I. Broš. K 3·—, okusno v platno vezano s knjižnim okrasjem K 4·50.

V tem prvem delu ciklusa »Naša vas« je zbral pisatelj štirinajst motivov iz našega kmetskega življenja. Idejo knjige pove črtica »Misel«. V pretresljivem »Štefanu« nahajamo svarilen zgled slabe vzgoje na kmetih. Bolno se nas tudi dojmi »Čevljarski vajenec«. Iz črtice »Našal je hodil« veje prisrčna naivnost, z ubogim »Vaškim ateistom« pa imamo resnično sočutje. Humoristični sta povesti »Ženitev« in pa originalni »Žabji kralj«. Druga živalska povest »Pes« ugaja vsled somornega naturalizma. Globoko-resen in tragičen je »Spokornik Elija«, »V kleti« pa se potaplja skopuh Mrkonja v lastnem vinu.

Temu prvemu sled ta še letos drugi in tretji del. V drugem srečamo »Vaškega Cyrana«, botra Coljo v »Sv. birmi«, starega »Kuka« in versko-blazno »Evico«. Med drugimi črticami je še zanimiv »Sejalec«, pesem v prozi, pomnik slavni Groharjevi sliki, ki mu je knjiga tudi posvečena.

Tretji del pa obsega veliko povest iz vaškega življenja »Slovensko bratstvo« snuje študent Ivan Banov po naših krajih in odide razočaran vsled neuspehov v tujino. Mlad je še, morda se vrne . . .

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa v založbi Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Manjša špecerijska trgovina

na zelo prometnem kraju v ljubljanski okolici, se radi prevzetja večje trgovine **takoj proda.** 1196

Ponudbe pod šifro **„T. govina 1912“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. 101

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi K 53.758.285·24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,380.603·61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila dajejo: Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kodar posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Gostilna in kavarna

se da takoj v najem. 1187

Lepi prostori, kegljišče in vrt.

Ponudbe se naj pošljejo na upravništvo »Slov. Naroda« pod **„A. C.“**

Zelo priporočljivo je

da se pregleda pred nakupom raznovrstnih porabnih in darilnih predmetov moj bogato ilustrovani glavni katalog z 4000 slikami, katerega pošljem na zahtevo vsakomur zastonj in poštnine prosto.

C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, Most št. 1169, Češko

Nikleaste ure 4 K. Crne jeklene rem. ure K 6·50. Prave srebrne ure K 8·40. Budilke z zvoniškim svenenjem K 6·60. Dobre gosli K 6·—. Samokresi K 5·50, K 7·50.

Konfekcijska trgovina

A. Lukič

Ljubljana, Prea škofijo štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo spomladnih kostumov, plaščev in kril za dame in deklice v najnovejšem kroju in barvah. — Velika zaloga modnih oblek in :: površnikov za gospode in dečke ::

Cene priznano najnižje. Postrežba strogo solidna.

Iščem voznika

od 24 do 40 let starega, neoženjega, za prevažanje raznovrstnega blaga

Plačilo po dogovoru s 1156

Karlom Siškovič, Cernikal, Istra.

Veletrgovina z vinom, žganjem in deželnimi pridelki 1197

išče potnika

za Kranjsko, Štajersko in Koroško ob fiksnem rameščenju in proviziji. Samo prve vrste sile in resni reflektanti naj svoje ponudbe pošljejo pod **„št. 1197“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga preciziljskih

:: ur, :: brilijantov, zlatnine, srebrnine,

Lastna tovarna Švicl.

Konkurenčne ure po K 3·50, 4, in 5.

Najboljši šivalni stroji.

Pouk v vezenju brezplačno.

Cenik po pošti zastonj.

Cenik po pošti zastonj.

Koristni, lepi kroji za obleke gratis :: pri nakupu šivalnega stroja. ::

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

„PUCH“ koles.

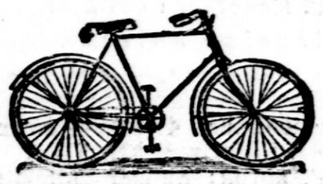

Fino kolo K 90, finejše K 110, svetilijka K 5, prosti tek K 20.

Vse kolesarske potrebščine :: po najnižjih cenah. ::

Novi cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Vljudno vabim na ogled in obisk vsakega, ker mi zaradi cene in kvalitete nihče ne more konkurirati

FR. ČUDEN, LJUBLJANA, samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovec :: in posestnik, delničar družbe Union-Horlogere. ::

Iščeta se 1223

2 meblovani čedni sobici

s prostim vhodom, eventualno z vporabo kuhinje. — Lahko tudi v okolici.

Ponudbe pod **„2 sobici“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pelerine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havbice, čepice,

higijenične potrebščine za novorojenčke

in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica štev. 7 v Ljubljani Prešernova ulica štev. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama, papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpriprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.

Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.

Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprostejše in najfinejše, črne, vijolčaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, **za dame in za gospode,** za navadno rabo in tudi **za darila.**

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje **naročila na**

vsakovrstne tiskovine

namreč **zavitke, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pisma** itd. itd.

Telefon štev. 18. Leta 1837. ustanovljena delniška družba 427 Telefon štev. 18.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Lončarski pomočnik

1103

...nen, **se sprejme** za izdelovanje ...i z dobro plačo takoj v lončarsko ...arno Griže nad Celjem, Štajersko.

Spalna oprava

se cenó proda. 1185

Rimska cesta št. 16, pri mizarju.

...lan 1906:
...selj 1910:
...and Prix.

...tlični sok
...z alkoho'a.

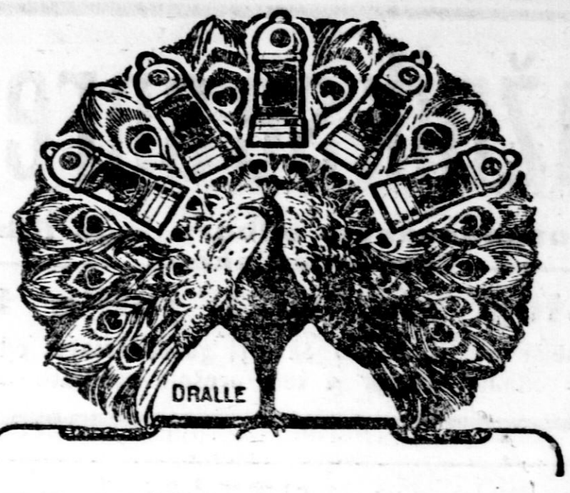

...RJU DRALLE Podmokli n. L.

Turin 1911:
Draždane 1911:

Veliko darilo.

En sam atom
: zadosti je. :

Drallejeva Iluzija v svetilniku.

...i bajni, naravni cvetlični venji, posebno šmarnice (K 4·—), vijolica (K 5·—), roža (K 4·—), španski bezeg (K 4·—) so še danes nedosegljivi in zavzemajo prvi prostor, kot

najljubši parfum elegantnega sveta.

Lepa prilika za mlade trgovce!

V najem se da, oziroma proda takoj iz proste roke radi preselitve dobro idoča

trgovina in gostilna

tik farne cerkve. Zraven je približno 16 ha zemljišča. 1166

Kdo, pove upravništvo »Slov. Naroda«

?	T	?
T	U	P
?	P	?

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. Najnižje cene.

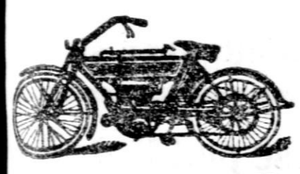

Zastopstvo le prvovrstnih tovaren in priznano najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni mi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. **Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov** za avtomobile, motorje in kolesa **Popravila pnevmatikov** potom vulkaniziranja. **Bencin in olje** za vse vporabe. **Izposojevalnica kolesa. Šola za vožnje** z vsemi vozili. **Interesentom** smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Štedilniki Triumph

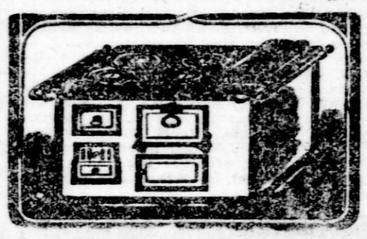

Tvornice Triumph, dr. z om. z.
Wels, Gor. Avstr. 1813

Katalogi zastonj in poštnine prosto.

Krasota mojih čevljev je

PALMA

kavčukov podpetnik.

Stanovitno, elegantno, higienično.

Nc I. 199/12-8. 1181

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. krajnem sodišču v Kranjski gori oddelek I. se po prošnji **Melhiorja Erzneca,** posestnika na **Jesenicah št. 134**

prodaja na javni dražbi

zemljišče vl. št. 482 k. o. Jesenice, obstoječe iz parcel št. 255 travnik, 367/2 njiva in 257/3 hiša.

Izklicna cena za nje ugotovi se s 53.000 K

Dražba se bo vršila dne

18. aprila 1912

ob 10¼ uri dopoldne pri podpisanem sodišču.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvo zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Zdražitelji morajo položiti varščino v znesku 10% izklicne cene.

Skupilo splačati je tekom meseca dni prodajalcu.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisanem sodišču v sobi št. 1. in dne 18. aprila 1912 pred začetkom dražbe.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori, odd. I.,

dne 28. marca 1912

Prve vrste elegantna in po nizki ceni so naša

obuvala

Alfred Fränkel kom. dr.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Prodajalnica v Ljubljani:

Stritarjeva ulica

Mlin in pekarija

v velikem industrijskem kraju na Koroškem in v najboljšem obratu, se

takoj proda.

Mlin je na 3 tečaja in na stalni vodi, pekarija pa redko dobra obrt, ker se vsak dan proda najmanj 170—200 K belega in črnega kruha. Potrebni prostori in prodajalnica so v okolici na razpolago, vse pa v najboljšem stavbnem stanu. Plačilni pogoji jako ugodni, kapitala je treba 15000 do 20000 K. Dopisi pod šifro „F. K.“ na uprav. »Slovenskega Naroda« 1094

Resna ženitna ponudba.

Mlad, podjeten trgovec in obrtnik v neposredni bližini Ljubljane se želi poročiti z gospodično v starosti od 20 do 24 let, ki bi imela veselje do trgovine in nekoliko trgovske naobrazbe. Na doto se ne gleda, ampak na dobro srce in pridnost. Resne ponudbe, opremljene s podpisom je pošiljati pod šifro „Fortuna“ do 15. aprila na upravništvo „Sl. Naroda“, Ljubljana. — Anonimni dopisi gredo v koš. 1151

Molčečnost strogo zajamčena.

Radi preogromne zaloge

:: nad 20.000 svežih komadov ::

spomladanskih in letnih oblek, površnikov, raglanov, klobukov, slamnikov in čepic za gospode, dečke, otroke, ter konfekcije za dame in deklice, kakor kostumov, raglanov, mantil, kril, bluz in slamnikov,

prodajam do Velike noči po znatno znižani ceni.

„Angleško skladišče oblek“

:: O. Fernatovič ::

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Nizke cene! Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke! Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Vzorec zavarovan

Združeni čevljarji v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih

najfinejših in modernih čevljev

do preklica pod lastno ceno.

Milijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasiljenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Keiserieve prsne karamele s „tremi jelkami“,

6050 not poverjenih zpričeval od zdravnikov in zasebnikov zamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vin., škatlja 60 v. Proda se jih v Ljubljani: Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna lekarna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni. Mr. Ph. Jos. Čižmar, lekarna. Ant. Kanc, drogerija. B. Cvančara, drogerija „Adrija“. Daniel Pirc, lekarna Idrija. J. Bergmann, lekarna, Novo mesto. C. Andrijančič, lekarna, Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vipava. Milan Wacha, lekarna, Metlika. A. Roblek, lekarna, Radovljica. Hinko Brilli, lekarna, Litija. Karel Šavnik, lekarna pri „Sv. Trojici“, Kranj. Fr. Baccarcich, lek., Postojna. Jos. Močnik, lekarna, Kamnik. E. Burdych, lekarna v Šk. Loki. Mr. H. Roblek, lekarna, Tržič. Ph. Mr. E. Kočelj, lekarna, Jesenice. V. Arko, trgovec, Senožeče. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kantušar, trg. Mengeš. Jos. Ancik, lekarna v Ribnici. 497

Stražnik se sprejme

pri gospodarskem odboru trga Ribnice na Dolenjskem.

Nastop službe 1. julija t. l.

Natančnejši pogoji izvedo se pri gospodarskem odboru v Ribnici, kamor je tudi prošnje pošiljati.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenega cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

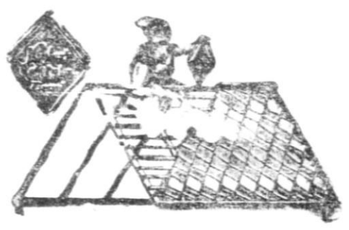

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. 1178

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz 1

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavnica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.

Gener. zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer se rogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe.

Generalni zastopnik gospod 61

Viktor Raschka, Gradec I., Schmiedgasse št. 40

Sprejme se takoj

kavarniški vajenec

s primerno šolsko naobrazbo v kavarno „Central“ v Ljubljani. — Pismene ali ustmene ponudbe naravnost na kavarno. 1154

Kavarna „Merkur“

je vsak dan 4302

vso noč odprta.

M. V. Izlakar.

:: Prva domača tovarna ::

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

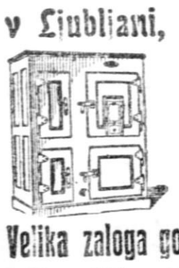

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah :: izvršujejo. ::

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštnine prosto.

Kupujte v slovenski trgovini!

Otročje predpasnike, oblekce, avbice, čepice, klobučke, nogavice, perilo, kakor tudi raznovrsto perilo in modno blago za dame in gospode

kupiš najceneje v

modni trgovini

O. Jezeršek

v Ljubljani, nasproti rotovža.

Dijakom in dijakinjam popust!

Za velikonočne praznike

si dovolijuje

tvrdka H. Suttner .·. Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce opozoriti

na svojo na bogatejšo zalogo vseh vrst ur, kakor tudi dragulje, zlatnine, srebrnine in sploh vseh v to stroko spadajočih predmetov, katere je tako uvrstila, da bode lahko vsak cenj. odjemalec popolnoma postrežen po svojem okusu in se bo vsako naročilo rešilo v popolno zadovoljnost. Za solidno reelno in točno postrežbo jamčim.

Za obilen obisk se priporoča s velespoštovanjem

tvrdka H. Suttner .·. Mestni trg št. 25.

Gotovi damski **kostumi,** *vrhnja in spodnja* **krila**

::: v vsaki ceni in barvi in največji izberi. :::

Bluze

pralne, čipkaste, svilene, volne in volnenega blaga.

Hišne halje. Potovalni plašči.

Moderni damski **klobuki**

za šport in potovanje iz angleškega blaga, svile in platna.

Autom. avbe in pajčolani. *Igle* za klobuke.

Otroški platneni **klobučki**

slamnički in mornarske

čepice iz listra in belega pikeja, pralne oblekice, predpasniki, majice in nogavice itd.

Za šalovanje: črni kostumi, različne bluze, vrhnja krila, spodnja krila, plašči, pletene jope, klobuki, pajčolani, rokavice, flori in vsi drugi modni predmeti ter trakovi za vence.

P. Magdić nasproti glavne pošte Ljubljana.

Proda se pod Rožnikom

vila št. 264

za 13.000 K. — Več ravn

Malo rabljeni

pisalni stro

Remington X., zadnji model z v pisavo

se takoj prod

Vprašanja na naslov:

Poštni predal štev. 76, Ljublja

POZOR! POZOR

Naznanjam cenj. damam tu in d deželi, da prodajam do 8. maja vs blago, nahajoče se v moji trgovi in sicer

slamnike, otroške kapice, športne ka

kakor tudi vse potrebščine za modistke

zaradi preselitve po globoko znižani ce

Opozarjam obenem cenj. dame, d bodem moj salon znatno povečala se bode nahajal od 8. maja nadalje n

Starem trgu štev. 21

343 Minka Horvat, modistinj

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam sv

bogato založeno 2

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kr marskim blagom in pleteninam

354 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja po

Tvorniška zaloga kranjskih klavnik

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev nasledn

Dunajska cesta, v hiši gostilne št.